

Naročnina

za državo SHS:

na mesec Din 20
za pol leta 120
za celo leto 240

za inozemstvo:

mesečno Din 50

Sobotna izdaja:

celoletno

v Jugoslaviji Din 40

v inozemstvu 60

SLOVENE

Cene inseratov:

Enostolpna petlitna vrsta
mali oglasi po Din 1.50 in
Din 2.—, večji oglasi nad
45 mm višine po Din 2.50,
veliki po Din 3.— in 4.—,
oglasil v uredniškem delu
vrstica po Din 6.—.

Pri večjem naročilu popust.

Izhaja vsak dan izveniški
ponedeljka in dneva po
prazniku ob 4. uri zjutraj.

Pošilnica plačana v gotovini.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici 6/III. Rokopisi
se ne vračajo, nefrankirana pisma se ne spre-
jemajo. Uredništva telefon 50, upravnništva 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ulici 6. Cekovni račun:
Ljubljana 10.650 in 10.349 (za inserate) Sara-
jevo 7.563, Zagreb 39.011, Praga in Dunaj 24.797.

Pašičev govor.

Stari Nikola Pašič, o katerem ravno-
kar pripovedujejo belgrajske «Novosti», da
je v zadnjih dneh svojega vladanja pri po-
gajanjih za nabavo 500.000 pušk na Angle-
škem zahteval od angleških firm 2 odstot-
ka celokupne vsote zase, je na shodu radi-
kalne stranke v Beogradu 19. t. m. imel
govor, ki dokazuje, da njegovi politični na-
zori daleč zaostajajo za njegovo sposob-
nostjo delati na račun države dobre dobič-
ke. V tem svojem labodjem spevu, ki naj
bi novo vlado omajal, je stavec razodel sa-
mo, kako je po svoji veljavnosti popolnoma
nesposoben za vodstvo države, ki je nastala
v 20. stoletju in ki se temeljno razlikuje
od stare patriarhalne Srbije. Vtis tega
govora na javnost more biti samo ta, da
Pašič po svoji starikasti trmi in popolnem
neumevanju potrebe in težnjah sodobnega
državnega organizma spada daleč nazaj v
nepopravljeno preteklost, in da je bil skrajni
čas, da je šel, ker bi sicer njegova senilna
nesposobnost, združena z vlastiljelnostjo
in politično amoralnostjo, državo v dogled-
nem času ugonobila.

Dočim mora vsak človek z zdravimi pe-
terot čuti udeležbo poslancev hrvatskega
naroda pri parlamentarnem življenju samo
pozdraviti, se je Pašič v svojem govoru iz-
rekel proti temu, češ da § 18. zakona o za-
ščiti države ne dovoljuje, da bi radičevci
sedeli v narodni skupščini! Kdor se upira
sodelovanju poslancev, ki faktično zastop-
ajo ves hrvatski narod, pri zakonodajnem
delu države, sklicujoč se na paragraf iz-
jemnega zakona, ki ga je sam skoval, je
vse kaj drugega nego državnik, kajti držav-
nik mora upoštevati potrebe realnega živ-
ljenja, ne pa kakšnih svojih kapric in
osebnih predrazsodkov. Če bi angleški
kralj imel vsakega za veleizdajnika, ki se
je kdaj izrekel zoper kakšno tradicionalno
mnenje o ustroju velikobritanskega im-
perija in njegovih kolonij, bi Mac Donald
nikoli ne bil predsednik angleškega mini-
strskega sveta. In če bi se angleški kralj
skliceval na še vedno neukinjene zakone
izza časa svoje «deviške» prednice Eliza-
bete, bi noben katoličan kot «vleizdajnik»
ne mogel zavzemati kakšnega vodivnega
mesta v britanski državi. Po mnenju naš-
ega bivšega premijera pa je menda samo
Laza Marković najbolj lojalni državni ele-
ment, in samo veliko čudo je, da ni ta ori-
ginalni stavec v svojem govoru postavil pod
§ 18. še strank Davidovića, dr. Korošca in
dr. Spahe.

Pašič je na shodu radikalne stranke
ponavljal tudi svojo staro pesem, da je
bilo edinstvo Srbov, Hrvatov in Slovencev
proglášeno na Krfu, v Ženevi in v senzer-
miski pogodbi in da je zato nedotakljivo.
Stari mož pa je čisto gluh, če se mu dopedu-
je, da vse te pogodbe izražajo samo
svobodno in sporazumno samo-
odločitev Srbov, Slovencev in Hrvatov, da
tvorijo eno državo; kako si jo pa ure-
dijo, to je zopet stvar njihove sporazumne
volje. Nobena pogodba pa ne govori niče-
sar o centralistični državi, nasprotno,
vse predpostavljajo tri svobodne, ena-
kopravne in suverene kompasciente, iz
katerih sta šle Pašič in Pribečević svoje-
voljno izkonstruirala en sam narod, to
je, brezrazlično maso, ki jo sme pod pre-
tvezo «bratstva» eden kujonirati, kakor
mu drago.

Pašič je poskrbel tudi za humor. Opra-
vičeval je centralizem z — radiotelegrafijo
in radiotelefonijo, češ, ako imamo v mo-
dernem času «telegrafe in telefone, da la-
hko poslušamo koncerte iz Pariza, čemu naj
bi se potem delili? To je neumnost, da se
parceliramo brez potrebe, ker tudi kultura
ne gre v tej smeri. Moderna kultura res
stremi po edinstvu, toda po duhovnem
edinstvu politično in moralno svobodnih
samoodgovornih edinic, ne pa po nasilni
mehanični centralizaciji. Müllerjev «Poli-
tični almanah» za l. 1923 naveda sledeče
države, ki so vse urejene na federalnem
ali širokoavtonomističnem principu: Ar-
gentinijo, Bolivijo, Čile, Ekvador, Veliko
Britanijo, Mehiko, Norveško, Avstrijo, Ru-
sijo, Nemčijo, Švedsko, Švico, Sever. Ame-
riko, Brazilijo, — države, med katerimi je
večina enonarodna; pa tudi doslej strogo
centralistične države, kakor Francija, Bel-
gija, Italija in Španija se razvijajo čezdale-

bolj v smeri avtonomizma. V tej smeri
gre moderna kultura in moderno pojmo-
vanje o državi.

Bivši premijer je tudi pogreval staro
frazo o «avstrijakantstvu», s čimer hoče
ožigosati vse svoje politične nasprotnike.
Ako se ima pod «avstrijakantstvom» raz-
umevati centralizem, kakor so ga za-
sledovali nemški in mažarski državni-
kovi, potem je največji avstrijakant v naši
državi Nikola Pašič. Ako pa naj se pod «av-
strijakantstvom» razume težnja po federal-
izmu ali avtonomizmu narodov, potem
treba povdariti, da je ravno centralizem
povzročil razpad bivše avstroogrske mo-
narhije in da je ravno avtonomizem pri-
vedel do novih svobodnih državnih tvor-
b na teritoriju bivšega Podonavja, med nimi
tudi Jugoslavije! In Slovenci in Hrvati se
niso izločili iz centralističnega okvira Av-
stro-Ogrske zato, da se podvržejo drugemu
centralizmu, marveč da si osigurajo svojo
narodno svobodo v državni skupno-
sti z drugimi svobodnimi jugoslovanskimi
narodni, katerim se ravno zato, ker so ni-
hovi brati, nočejo podrediti, ampak hočejo
biti z njimi kot narodne zajednice
in ne samo kot amorfni poedinci enako-
pravni.

Pašič je sicer tudi na tem shodu ne-

šetokrat ponavljal, da so v centralistični
Jugoslaviji «uživali vsi iste pravice». Mar
imenuje Pašič «iste pravice» dejstvo, da
je pod njim Macedonija in Črna Gora bila
pozorišče krvave strahovlade, masakrov,
plenitev in požigov? Mar je to enakoprav-
nost, da je na Hrvatskem vladal batinaški
režim? Ali je obstajala ravnopravnost v
Sloveniji, ko so v njej ubijale in nekazno-
vano na višje povelje kršile zakon orjunske
tolpe? Ali ni Pašič vladal Jugoslavije z
izjemnim zakonom, na katerega se je sam
skliceval na svojem shodu? Ali ni v istem
hipu, ko je govoril o enakih pravicah za
vse, odrekal celemu hrvatskemu narodu
pravico do zakonitega zastopstva v parla-
mentu, ako se ne ukloni njegovim nazorom
o državi?

Nikola Pašič je zadosti dolgo vladal,
da bi lahko vedel, da si jugoslovanski
narodi ne dajo diktirati od njega, kaj je
državna misel. Državno misel predstavlja
večina ljudstva, oziroma vsi jugoslovanski
narodi brez izjeme in njihova, po parla-
mentu uveljavljajoča se sporazumna volja,
ne pa Pašič in njegova družba, ki se tako
rada sklicuje na kri srbskih junakov, ki je
ustvarila svobodo, sama pa je po Parizu
veržila. Ti ljudje se morejo s svojimi go-
vori samo le še bolj kompromitirati kakor
se je tudi Pašič s tem svojim govorom.

Razmejitve med Italijo in Jugoslavijo.

»JUTRO« POMAGA ITALIJANOM. — O SEDANJEM STANJU RAZMEJITVENEGA
DELOVANJA BO IZDANO URADNO POROČILO.

Belgrad, 20. avgusta. (Izv.) Predsed-
nik naše razmejitvene komisije polkovnik
Draškić je prišel v Belgrad in obiskal z-
nanjega ministra dr. Vojo Marinkovića ter
dr. Rybafa. Vesti o razmejitvi, ki jih je
prineslo »Jutro«, so tendenciozne in so
imale namen, oslabilati stališče naše delega-
cije in pomagati Italijanom. Tako pisanje
slovenskega lista v belgrajskih političnih
krogih obsojajo, ker smo ravno Slovenci
pri razmejitvi prizadeti. To pomaganje in
krepitev laškega stališča se mora obso-
diti tembolj, ker se je o pravem stanju
razmejitvenega vprašanja pri naši delega-

ciji sam direktor »Jutra« dr. Kramer po-
učil in dobil točna pojasnila. Kljub temu
»Jutro« poroča v prid Italijanom. O seda-
njem stanju se izda jutri uradni komunike.
Izve pa se, da je naša komisija sedaj še
precej povoljno delovala. Vsi trije vrhovi
Triglava in tudi Aljažev stolp so na naši
strani. Ravnotako tudi Cirkniško jezero z
zaledjem dveh kilometrov. Samo glede Pla-
nine, kamor spada del Windischgrätzovega
posvesta, še razmejitve ni končana, ker se
Italija zavzema za Windischgrätz, ki je
postal italijanski državljani.

Zakon
o pobijanju korupcije.

Belgrad, 20. avgusta. (Izv.) Na dana-
šnji vladni seji se je kot prva točka raz-
pravljalo o zakonu o pobijanju korupcije.
Zakonski predlog je izdelala vlada, ki ga
tako predloži skupščini in se glasi sle-
deče:

«Zakon o pobijanju korupcije. I. Dela,
za katera se bo po zakonu kaznovalo. Člen 1.:
Za dejanja, kazniva po §§ 105, 106, 108,
111, 113, 116, 117 kaz. zak. za kraljevino
Srbijo; nadalje po §§ 101, 102, 104, 105 in
181 avstr. kaz. zak., ki velja na ozemlju
Slovenije in Dalmacije; dalje po §§ 462,
465, 467, 468, 469, 470, 471, 478, 479 o-
grskega kaz. zakonika, ki velja na ozemlju
Bačke, Baranje, Banata, Medimurja in
Prekmurja; dalje po §§ 101, 102, 104, 105,
181 kaz. zak. za Hrvatsko in Slavonijo; da-
lje po §§ 173, 177, 179, 180 in 263 kaz. zak.
za Bosno in Hercegovino; dalje po §§ 105,
103, 107, 108, 110, 111, 117 kaz. zak. za
Črno goro, in narejena v času od ujedine-
nja (1. decembra 1918) pa dokler ta zakon
ne preneha veljati, se bo sodilo glavnim
krivcem in njihovim sokrivcem po določ-
bah tega zakona. Za dejanja, poneverbe
se bo sodilo po tem zakonu, v kolikor gre
za poneverbo državne imovine. Pod urad-
niki (uslužbenci), naštetimi v navedenih
odredbah kaz. zakonikov, se s tem zaka-
nom razumevajo tudi vojaške osebe kakor
tudi ministri. Ta zakon ne dela razlike, ali
je vojaška oseba ali minister še v službi
ali ne.

II. Preiskava po posebnih komisijah.
Čl. 2.: V roku desetih dni, ko stopi zakon
v veljavo, se bodo sestavile izvenparlame-
tarne preiskovalne komisije, da preiščejo
kazniva dejanja. Imenovali se bodo tri ko-
misije, ena za Srbijo, Bačko, Banat in Ba-
ranjo, s sedežem v Beogradu; ena za Hr-
vatsko, Slavonijo, Dalmacijo in Slovenijo s
sedežem v Zagrebu; na za Bosno, Hercego-
vino in Črno goro s sedežem v Sarajevu.
Čl. 3. govori o sestavi teh komisij. Čl. 4.:

Organizacija in delo preiskovalnih komisij
se bo predpisalo s posebnim pravilnikom,
ki bo objavljen istočasno s tem zakonom.
Čl. 5.: Čim se komisija sestavi, se to objavi
v »Službenih Novinah« in v uradnih listih
posameznih oblasti, s pozivom, da vsak, ka-
teremu je znano dejanje korupcije, to javi
komisiji. Čl. 6.: Komisija bo razmotrivala
vse akte, ki se nanašajo na dejanja pri
sprejemanju reparacij, pri ukinjanju sekve-
strov, pri postopanju z vojnim plenom, pri
razdeljevanju zemlje dobrovoljcem in inva-
lidom, pri agrarnih operacijah, pri nacio-
nalizaciji bank in industrijskih podjetij. Po-
leg tega o vseh prijavah, ki pridejo od za-
sebnikov. Vzelo se bo v pretres samo one
akte, ki se nanašajo na dejanja, izvršena
na ozemlju, za katero je komisija imeno-
vana. Čl. 7.: Vsi državni uradi in državni or-
gani so dolžni članom te komisije na nji-
hove ustmene ali pismene zahteve dati na
razpolago vse akte iz uradnih arhivov, iz-
vzemši zelo zaupne akte v ministrstvu za
zunanje zadeve in v vojnem ministrstvu.
Čl. 8.: Vsa pojasnila, dana komisiji o de-
janjih korupcije po čl. 1., ali pričevanja o
kakem dejanju, ki se imajo preiskati, ali
katerikoli dejstva, ki stoje v zvezi s to pre-
iskavo, se smatrajo kot zaupne uradne taj-
nosti. Vsaka kršitev se kaznuje po zakonu,
ki govori o kaznovanju kršenja uradne taj-
nosti. Čl. 9.: Osebe, ki bodo pričale o pod-
kupovanju, nagradah, provizijah ali sploh
drugih koristih, ki so bile dane uradnikom,
so oproščeni vsake odgovornosti za stor-
jeno delo podkupovanja, nagradjanja in
dajanja provizij ali za druge koristi, ako so
bile prisiljene, da s pomočjo takih sred-
stev izvrše svoj posel pri državnih organih.
Čl. 10.: Člani komisije, katerim je izročena
kaka stvar v preiskavo, imajo pravico za-
slišati priče in večake pod prisogo. Čl. 11.:
Vsakdo je dolžan na poziv komisije priti k
njej. Ako se brani pričevanja, se ga kaznu-
je s šest mesečnim zaporom. Čl. 12.: Vsak
javni organ, ki je omenjen v čl. 1. tega za-
kona, upoštevajoč sem tudi aktivne in bivše
ministre, mora pod prisogo na zahtevo ko-
misije pokazati stanje in izvor svojega celo-

kupnega premoženja. Premoženje, katerega
ne bo pokazal, se mu bo odvzelo v korist
državne blagajne in svrhu socialne politike.
O tem odločuje komisija. Za krivo pričeva-
nje se bodo kaznovali krivci po predpisih
kazenskega zakonika. Čl. 13.: Oseba, na ka-
tero je po izjavi, ali po aktih, o katerih se
razpravlja, padel sum, da je storila kako
kaznivo dejanje, ki je omenjeno v čl. 1., se
bo branila iz svobode. Osumljena oseba bo
zaprla: a) ako se skriva ali pripravila na
beg ali pa stori iz drugih razlogov dejanja,
ki opravičujejo sumnjo, da bo pobegnila;
Dalje na drugi strani.

Borzna poročila.

20. avgusta 1924.

LJUBLJANSKA BORZA:

Vrednostni papirji:

Vojna odškodnina 118, 119, 119.50, 121,
ponudba 122; Ljubljanska kreditna banka,
Ljubljana 220; Merkantilna banka, Kočevje
115; Prva hrvatska štedionica, Zagreb 915 do
918; Strojne tovarne in livarne, Ljubljana
150, 160, 180, ponudba 220; Trboveljska pre-
mogokopna družba 500 do 510; Združene pa-
pirnice Vevče 123 do 125.

Produkti:

Otrobi po vz. fco Ljubljana, 1 vag. denar
245, blago 245, zaključki 245; pšenica bačka
fco Ljubljana, 74 kg v vrečah, blago 400; pše-
nica domača, nova, fco Ljubljana denar 405;
pšenica domača, stara, fco Ljubljana denar
415; ječmen pivovarski, fco Ljubljana denar
450; koroza florentin, fco Ljubljana denar
320; grahovična semenska, fco Ljubljana blago
300; laneno sem. fco Ljubljana 3 vagone, de-
nar 690, blago 690, zaključki 690; suhe gobe
po vzorcu, fco Ljubljana denar 48 do 54; tra-
mi monte fco meja blago 435; trami 1/4 (150
kom. 6 m dolž., 1/4 100 kom. 5 m dolž., 100
kom. 6 m dolž., 1/4 50 kom. denar 470; oves
bački novi, fco Ljubljana blago 357 do 350;
koroza zobata v vrečah, fco Ljubljana blago
350; ječmen pivovarski, fco Ljubljana 1/4 kg
blago 430; trami 1/4 6—7 m, 1/4 6—7 m, 100
kom. 4 m dolžine denar 470; deske 20 mm od
16 m, fco meja blago 700; drva suha bukova
denar 32, blago 33; oglje vilano 100 kg denar
118 do 120; rž bačka po vz. fco Ljubljana bla-
go 400; leča domača po vz. fco Ljubljana de-
nar 750; pšenična moka 0; rženi otrobi fco
Ljubljana blago 230.—

ZAGREBSKA BORZA.

(V oklepaju tečaji z dne 19. avgusta 1924.)

Devize in valute.

Italija 3.5810—3.6110 (3.60—3.63), Lon-
don 362.90—365.90 (363 1/4—366 1/2), New York
80.05—81.05 (80 1/4—81 1/4), Pariz 437 1/2—442 1/2
(442—447), Praga 2.39—2.42 (2.39—2.42),
Dunaj 0.1128—0.1148 (0.1129—0.1149), Zürich
15.18—15.28 (15.18—15.28).

Vrednostni papirji.

Hrvatska Eskomptna banka, Zagreb 122
do 124, Jugoslovenska banka, Zagreb 114 do
115, Prva hrvatska štedionica, Zagreb 915,
Ljubljanska kreditna banka, Ljubljana 220 do
240, Slavenska banka, Zagreb 108, Dioničko
društvo za eksploatacijo drva, Zagreb 110,
Hrv. slov. d. d. za ind. šečera 1030 do 1050,
Guttman 697 do 710, Trboveljska premogo-
kopna družba, Ljubljana 500 do 510, Združene
papirnice, Vevče 120 do 140, Vojna odškodni-
na 118 do 121, 7 odstot. invest. posojilo 63.—.

CURIŠKA BORZA.

(V oklepaju tečaji z dne 19. avgusta 1924.)

Belgrad 6.55 (6.60), Budimpešta 0.0070
(0.0070), Berlin 1.26 (1.26), Italija 23.60
(23.70), London 23.88 (23.96), Newyork 53 1/2
(53), Pariz 28.80 (28.95), Praga 15.95 (15.85),
Dunaj 0.0075 (0.0074).

PRAŠKA BORZA.

Praga, 20. avgusta. (Izv.) Devize: Lira
151.25, Zagreb 42.10, Pariz 183.75, London
152.80, Newyork 33.95.

DUNAJSKA BORZA.

Dunaj, 20. avgusta. (Izv.) Devize: Belgrad
875—879, Kodan 11280—11320, London
318000—319000, Milan 3149—3161, Newyork
70935—71185, Pariz 3822—3838, Varšava
13550—13650.

Valute: dolarji 70460—70860, angleški
funt 316200—317800, francoski frank 3790 do
3820, lira 3145—3165, dinar 875—881, češko-
slovaška krona 2122—2130.

b) ako poskuša vplivati na priče, na izvedence ali sokrivce, ali z uničenjem sledu za dejanji, ali na katerikoli drug način skuša oteževati v večji meri preiskavo. O zaporu odločuje član preiskovalne komisije, kateremu je dotična zadeva izročena v preiskavo. Proti odločbi, da se obdolženca zapre, se more isti v treh dneh pritožiti na okrožno sodišče v kraju preiskovalne komisije. Odločba sodišča je izvršna.

III. Odločitve preiskovalne komisije. Člen 14.: Čim komisija dokonča delo po čl. 1., ugotovi, ali je uradni akt pravilen ali ne. Uradni akt, kateri ni pravilen, se z odločbo komisije uniči. Osebe, glede katerih se je komisija prepričala, da so storile katero kaznivih dejanj, omenjenih v čl. 1., se bodo istega dne obtožile pristojnemu rednemu sodišču. Preiskani material proti kakemu ministru se pošlje narodni skupščini, ki vzame ta material v postopanje z ozirom na zakonsko odredbo o ministrski odgovornosti. Čl. 15.: Ako komisija ugotovi, da obstoja v dejanju osumljenega uradnika disciplinarni postopek, se bo material izročil pristojnemu disciplinarnemu sodišču. Čl. 16.: Ako komisija ugotovi, da je obdolžena oseba nedolžna, se bo osebno izdal odlok o postopku. Čl. 17.: Rešitev komisije je izvršna.

IV. Razsojanje po obtožbi preiskovalne komisije. Čl. 18. Pristojno redno sodišče bo sodilo v glavnem krivce in sokrivce po predpisih kazenskega zakonika, ki velja za to sodišče. Pri tem bodo sodišča v Srbiji in Črni gori postopala po zakonu o porotah za kraljevino Srbijo, smatrajoč odlok preiskovalne komisije izvršnim po smislu § 15. zakona o porotah, sodišča na ozemlju izven Srbije in Črnegore pa po zakonskem postopku o kazenskih zadevah, ki velja za dotično sodišče, smatrajoč odlok preiskovalne komisije za pravomočno obtožnico. Člen 19. Poleg kazenskega zapora se lahko obsodi na denarno kazen do 250.000 Din, pa tudi na zaplenbo premoženja, ki si ga je pridobil s kaznivim delom. Zaplenba se izvrši na korist državne blagajne. To poslednje velja za slučaje, za katere je predviden odvzem predmeta, pridobljenega na kazniv način na korist državne blagajne. Odvzeto premoženje se bo uporabilo v svrhe socialne politike. Člen 20. Denarna kazen, ki ni izvršljiva, se pretvori v zapor, računajoč 1000 Din za en dan zapore.

V. Postopanje za slučaj, da kdo sam zahteva preiskavo. Člen 21. Vsaka oseba more sama zahtevati, da se proti njej prične postopek po tem zakonu, ako je za to dovolj upravičenih razlogov.

VI. Tožba radi razžalitve časti na temelju odloka preiskovalne komisije. Čl. 22. Vsaka oseba, kateri je komisija dokazala nedolžnost, more na temelju tega odloka tožiti pri sodišču radi razžalitve časti in odlok velja za sodišča kot popoln dokaz.

VII. Končne določbe. Člen 23. Ta zakon stopi v veljavo, kadar ga kralj podpiše, obvezno moč pa dobi z dnem objavljenja v »Službenih Novinah«. Člen 24. Ko stopi ta zakon v veljavo, preneha veljavo vseh drugih zakonov, ki se protivijo temu zakonu. Člen 25. Za pokritje stroškov preiskovalne komisije se odobri kredit. Člen 26. Ta zakon velja dve leti, računajoč od dneva, ko je stopil v veljavo. Preko tega roka se more podaljšati z novim zakonom.

Ta zakonski načrt je bil na seji ministrskega sveta sprejet. Po razpravi o njem se je ministrski predsednik Ljuba Davidović odpejal v Topolo, da poroča kralju o tem vladnem koraku in se jutri vrne.

Imenovanja na ljubljanski univerzi.

Belgrad, 20. avgusta. (Izv.) Kralj je podpisal na predlog prosvetnega ministra dr. A. Korošca ukaz, s katerim se za ljubljansko vseučilišče izvrše naslednja imenovanja:

Na filozofski fakulteti: dosedanji docent dr. Karel Oštir za izrednega profesorja indoevropskega primerjalnega jezikoslovja na isti fakulteti.

Na tehnični fakulteti: dosedanji honorarni nastavnik dr. Valentin Kušar za izrednega profesorja, docent dr. Mar. Rebek za izrednega profesorja, honorarni nastavnik Matej Štrnen za učitelja risanja, Josu Jurkovič za sekretarja na tehnični fakulteti s pravico uradnika II. kategorije 2. skupine.

Na teološki fakulteti: docent dr. Gregor Rožman za izrednega profesorja cerkvenega prava.

SEJA MINISTRskega SVETA.

Belgrad, 20. avgusta. (Izv.) Za čas ministrskega seje je ministrski predsednik g. Davidović odšel in se odpejal v Topolo h kralju. Po njegovem odhodu je prevzel predsedstvo ministrski podpredsednik in prosvetni minister dr. A. Korošec; seja se je nadaljevala in končala ob 9. uri. Razpravljali so o številnih resor-nih zadevah, tako o imenovanju v pravosodnem resoru, o konzularni pogodbi z Italijo. Vojni minister je podrobno poročal o napadu na vojaškega odposlanca v Sofiji. Bolgarski minister Kalfov je ob

iskal našega vojaškega odposlanca in mu sporočil, da se bo izvršila stroga preiskava.

PROFESOR CVJIĆ ODLIKOVAN.

Belgrad, 20. avgusta. (Izv.) Tukajšnji ameriški poslanik Donge je obiskal prosvetnega ministra dr. A. Korošca in ga povabil na slavnost, ki se vrši v soboto v ameriškem konzulatu ob priliki odlikovanja belgrajskega vseučiliškega profesorja J. Cvjića od strani ameriške vlade radi etnoloških in geoloških del. Dr. A. Korošec se bo povabilu odzval.

KRALJEVA POT.

Belgrad, 20. avgusta. (Izv.) Kakor se je zvedelo, se kralj poda iz Topole v Sv. dulićo, od tam pa v Peč na slavnosti.

ŠKOF NJARADI PRI DR. KOROŠCU.

Belgrad, 20. avgusta. (Izv.) Danes je prosvetni minister dr. A. Korošec sprejel križevačkega nadškofa Njaradija, ki je ministra v imenu jugoslovanskih škofov povabil na škofovsko konferenco v Djakovo; ker je prosvetni minister zaposlen pri dveh resorih, se je za povabilo zahvalil.

IZJAVA HRVATSKEGA SOKOLA.

Zagreb, 20. avgusta. (Izv.) »Hrvatski Sokol« je izdal danes komunikacijo, v katerem trdi, da je Jugoslovanski Sokol sam priznal, da se »Hrvatski Sokol« ni udeležil napadov na Jugosl. Sokole. Sokole so napadali elementi, ki so hoteli zlet izkoristiti v svoje politične svrhe.

SESTANEK BENEŠ-MARINKOVIĆ ODGO-DEN.

Praga, 20. avgusta. (Izv.) Poluradna »Gazette de Prague« poroča, da se minister dr. Beneš ne bo sestal z jugoslovanskim ministrom vnanjih zadev dr. Marinkovićem v Zagrebu, kakor so poročali nekateri listi, ampak da bo odpotoval koncem avgusta v Zenevo na sejo Društva narodov.

Matteottijev pogreb.

Rim, 20. avgusta. (Izv.) Povodom prevoza Matteottijevega trupla iz Riana v Frata Polesine je oblast ukrenila najobsežnejše odredbe, da je preprečila vsako zbiranje množic in demonstracije. Prevoz, ki je bil prvotno napovedan za jutranje ure, so preložili na kasno popoldne. Vso pot od mrtvašnice do postaje in postajo samo so zastražili z orožniki in vojaštvom. Navzoči so smeli biti le Matteottijevi sorodniki; senat sta zastopala senatorja Zupelli in Podestà, poslansko zbornico predsednik Rocca, ki je dal na krsto položiti tudi venec; dalje je bilo navzočih 13 socialističnih poslancev s Turatiem na čelu ter zastopniki ostale opozicije — med njimi dr. Besednjak — in pa časnikarji.

Preden so zabili krsto, je Matteottijeva vdova izročila krasen slonokoščen križ, da so ga Matteottiju položili na srčno stran. Krsto so orožniki prenesli na kamion, nakar so jo prepeljali na postajo, kjer je bil že pripravljen poseben vlak z enim samim vozom, v katerega so položili krsto. Nato so položili na krsto vence in cvetje, ki jih je bilo toliko, da so napolnili voz in krsto docela prekrili. Pred odhodom vlaka so voz zaprli in zapečatili. Ko se je začel vlak pomikati, so vsi navzoči globoko ginjeni poklekli.

Matteottijeva vdova je pred prevozom trupla izdala na rimsko prebivalstvo oklic, v katerem ga prosi, naj v tem svetem trenutku ostane resno in mirno in naj moli.

Opozicija je na željo Matteottijeve vdove opustila svojo prvotno namero, da bi zahtevala, da se Matteotti, ki je bil rimski poslanec, pokoplje v Rimu.

POŠKODBE NA MATTEOTTIJEVEM TRUPLU.

Pri ogledu Matteottijevih ostankov so dognali, da je bil Mateotti zaboden v trebuh, da je imel zlomljeno hrbtenico in eno rebro. Poškodbe na glavi še niso ugotovili. Vse poškodovane dele so izročili strokovnjakom, da izrečejo svoje mnenje. Kot rok jim je sodišče določilo 45 dni.

NOV SODNI OGLED NA LICU MESTA Z MORILCI.

»Seren« poroča iz zanesljivega vira, da se izvrši nov sodni ogled na licu mesta, kjer so našli Matteottijevo truplo, ob navzočnosti obtožencev. V to svrhu je zastražilo kraj 400 orožnikov in par škadronov konjenice.

KRVAVI DOGODKI V NEAPLU.

Kljub temu, da je oblast ob najdbi in prevozu Matteottijevega trupla skrajno omejila svobodo tiska in kolportaje, je vtis na prebivalstvo ogromen. V Neaplju je došlo do krvavih spopadov s fašisti in orožniki. Tri osebe so bile ubite, deset orožnikov je bilo ranjenih. Fašisti so razbili okna uredništva lista »Mondo« in »Matino«.

Tudi v Brescianu so se vršile krvave demonstracije.

OB PREVOZU MATTEOTTIJEVEGA TRUPLA.

Rim, 20. avgusta. (Izv.) Pri odhodu vlaka, s katerim so odpeljali truplo Matteottijevo, so bili navzoči senator Zupelli, predsednik zbornice Rocca, poslanec Turati z več socialističnimi poslanci in okoli 100 delavcev. Krsto in cel vlak so okrasili s cvetjem. Ko se je vlak odpejal, so navzoči klicali Matteottiju.

MATTEOTTIJEVO TRUPLU V DOMA-CEM KRAJU.

Fratta Polesine, 20. avgusta. (Izv.) Danes je dospelo semkaj truplo umorjenega poslanca Matteottija. Za krsto je stopala velika množica ljudstva. Truplo so položili v domači hiši na oder, pogreb pa se vrši jutri.

MUSSOLINJEV DEMENTI.

Rim, 20. avgusta. (Izv.) Vlada izjavlja uradno, da preiskava Matteottijevega trupla ni dognala, da bi bila polomljena Matteottiju rebra ali kake druge kosti.

Nemški državni zbor.

Berlin, 20. avgusta. (Izv.) Po sklepu starejšinskega sveta se skliče seja državnega zbora v petek ob 3. popoldne. Na tej seji bodo podali svoje izjave o uspešnih londonske konference dr. Marx, dr. Stresemann in dr. Luther. V soboto ne bo seje, pač pa se začne velika politična debata v ponedeljek. Upajo, da se bo glasovanje o protokolih londonske konference vršilo že koncem prihodnjega tedna.

MAC DONALD POJDE V ZENEVO.

London, 20. avgusta. (Izv.) Mac Donald odpotuje 26. avgusta v Zenevo.

NOVA RAZOROŽITVENA KONFERENCA.

London, 20. avgusta. (Izv.) »Daily Telegraph« poroča iz Washingtona, da se bo nova razorožitvena konferenca vršila bržkone prihodnje spomlad. Državni tajnik Hughes je dobil na svojem potu po Evropi od vodilnih državnikov jako ugodna zagotovila.

BREZPOSELNOST V ANGLIJI.

London, 20. avg. (Izv.) Število brezposelnih je od zadnjega štetja do 11. avgusta naraslo za 450 brezposelnih. Skupno število brezposelnih znaša nekaj nad 1 milijon 900.000.

OBSEDNO STANJE V SUDANU.

London, 20. avgusta. (Izv.) Zaradi nemirov v Sudanu je proglasila vlada nad gorenjim Sudanom obsedno stanje. Zaprlj so devet oseb.

OBSEDNO STANJE V ROMUNIJ.

Bukarešta, 20. avgusta. (Izv.) V Besarabiji je vlada zaprla veliko število oseb, ki jih je osumila vohunstva na korist Rusije. »Universul« poroča, da je vlada proglasila nad kišenevskim in bukareškim vojaškim okrožjem obsedno stanje.

DRAGINJA KRUHA V FRANCIJI.

Pariz, 20. avgusta. (Izv.) Ministrski svet se je bavil danes z draginjo kruha. Sklenili so, da morajo mlinarji izmleti po 78 mesto 75 odstotkov moke, da se zmanjša uvoz tujega žita.

PROSLAVA PRAZNIKA SV. ŠTEFANA.

Budimpešta, 20. avgusta. (Izv.) Po celi Ogrski se je praznik sv. Štefana slovesno obhajal. V Budimpešti so se ostanki svetnika v slovesni procesiji prenesli iz dvorca v kronanjsko cerkev. Mesto je v zastavah.

OGRSKO-ROMUNSKA TRGOVSKA POGODBA.

Budimpešta, 20. avgusta. (Izv.) Med Ogrsko in Romunijo se je podpisala trgovinska pogodba na podlagi prednostne ugodnosti za obe državi.

NOVI VPADI BOLGARSKIH KOMITAŠEV V GRČIJO.

Atene, 20. avgusta. (Izv.) Grški dopisni urad poroča o novih vpadih bolgarskih komitašev na grško ozemlje. Komitaše da podpirajo bolgarski kmetje, ki jim je dala bolgarska vlada orožje.

Iz zunanje politike.

• Dr. Beneš — generalni tajnik Društva narodov? »L'Impartial Français« napoveduje važne izpremembe v organizaciji Društva narodov. Dosedanji generalni tajnik Drummond-Wolff bo baje odstopil svoje mesto zunanjemu ministru Češkoslovaške republike dr. Benešu.

Posetnikom velesojma!

Najmodernejše svile jumperje in jopce, gladke in turtankamen vzorce, v veliki izbiri od 180 do 390 Din. — Trgovcem znaten popust!

F. in I. GORIČAR :: Ljubljana, Sv. Petra cesta štev. 29.

Politične vesti.

+ »Jutro« nadaljuje laži. Ves teden »Jutro« izmišljuje različne stvari, s katerimi hoče delati razpoloženje za Pašiča i proti vladi. Kakor da bi bilo razpoloženje javnosti odvisno od »Jutrovih« laži! Že v dni ponavlja z židovsko trdovratnostjo isto izmišljeno laž, da je vojni minister Hadžić odstopil. Ko se je pokazalo, da ni odstopil, je ponovilo to laž v drugi obliki, če da je svojo demisijo odgodil, dokler Davidović ne razčisti odnosnjave s St. Radićem. Mi moremo z vso gotovostjo konstatirati, da o Hadžićevi demisiji ni niti besedice resnice in da se o kaki taki demisiji v ministrskem svetu niti besedice ni izpregovorelo. Vojni minister je demisioniral samo »Jutrovem« uredništvu, kjer je bila skovano dotično »Jutrovo« telefonsko poročilo. Ni treba menda še posebej demantirati enakovredno »Jutrovo« raco, da se je dr. Korošec ponudil nekemu radikalnemu veljaku, »da takoj s svojo stranko pusti vladni blok, če se napravi blok z radikalno Strah ima velike oči!

+ Škandalozen govor. V svojem govoru 19. t. m. na shodu radikalne stranke v Belgradu je Pašić med drugim dejal do besedno: »Priznam, da smo bili nepravilni, ko smo dali vsem enake pravice...« »Škoda, da smo jim (Hrvatom in Slovencem) dali iste pravice. Mi smo jim dali vse pravice. Stvorili smo jim lepo državo (h), a ako nečesto lepo čuvati te države, jih je treba pognati s silo!...« »Radićevi poslanci niso poslanci kakor vsi ostali poslanci...« Če bi tako govoril kakšen neodgovoren paglavac ali vinski bratec, bi se nihče ne zgražal, toda če govori tako vodja opozicije, ki je še nedavno bil šel vlada, je to velika sramota. Imeli smo torej predsednika vlade, kateremu je žal, da uživamo vsi iste državljanske pravice. Pašić je nadalje hujskal tudi v tem govoru v imenu »poginule braće i prolivene krvi« na poboj proti Slovincem in Hrvatom, kajti drugače se ne morejo razumeti njegove besede, da naj vsi store vse, da se očuva država pred »rušilci države«.

+ Pravična kazen. Malik slovenskega demokratskega učiteljstva liški pandur Svetozar Pribičević je z odlokom dne 22. julija 1924. z eno potezo peresa uničil vso šolsko avtonomijo ter šolo z učiteljstvom vred popolnoma podredil ministru, oziroma velikemu županu. Ta zdaj nastavlja in premešča učitelje, odloča o pokojninskih prejemkih, poviških in dokladah, dopustih etc. etc. — Dokler je komandiral v učiteljskih zadevah na Bleiweisovi cesti Luka Jelenc po velikem županu Baltiču, »Učiteljski tovariš« ni imel nobenega ugovora proti tej naredbi. Saj je liberalna učiteljska organizacija, odkar obstoja, sama sistematično delala na odpravi prosvetne avtonomije, misleč, da bodo demokratari večno gospodarili pod Pašičevimi krili v Belgradu. Toda, gorje, zdaj je prosvetni minister Korošec in Baltič je tudi sfrčal z velikažupanskega stolca. In zdaj se je »Učiteljski tovariš« prijel za glavo in tarna zoper Pribičevićevo naredbo, češ, »te odločbe značijo za našo prosvetno upravo zopet novo težkočo, ki jo bomo morali prestopiti v naši upravi, in kolikor lahko presodimo po sedanjih izkušnjah, bo ta izprememba uprave izvršena na škodo šolstvu in narodne prosvete, ki bo trpela na eni strani zaradi nerazumevanja prosvetnih prilik s strani velikih županov, na drugi strani pa zaradi izmenjavanja velikih županov z ozirom na politično strankarske izpremembe. Prosveta bo podvržena še v večji meri strankarskim vplivom nego je bila dosedaj in mesto državnih in narodnih interesov, bodo imeli še večji vpliv partijski interesi na šolstvo in narodno prosveto — poleg tega, da bo usoda šolstva v rokah nestrokovnjakov, nešolnikov.« — Tako pravi U. T. s e d a j, če pa bi še nadalje vladal Pribičević, oziroma Luka Jelenc v Ljubljani, bi pisal ravno nasprotno, da je namreč samo v korist prosvete in »narodnega ter državnega edinstva«, ako šolstvo vodi izključno centrala. — So pač veliki duševni reveži naši državotvorni demokratski učitelji.

+ »Bajka o boljševiški nevarnosti« (na Balkanu). »Trgovinski glasnik«, ki ga je »Slov. narod« v svoji onemogli borbi proti »defetistom« vseh vrst čestokrat z naslodo citiral, objavlja uvodnik pod gornjim zaglavjem. List prihaja do zaključka, da imajo interes na vzdrževanju boljševiške legende nam neprijazne londonske »Times«, ki jim sekundarna sofijski dopisnik pariškega »Tempsa« in mnogi drugi žurnalisti. Po teh informacijah mora vsak trenutek izbruhniti boljševiška revolucija, prvi žrtvi pa bi postali naša država in Bolgarija. »Trgovinski glasnik« zaključuje svoja interesantna izvajanja s sledečimi besedami: »V naši državi zaenkrat ne obstaja nevarnost boljševizma, kakor tudi ne obstoja nevarnost glede oboroženih konfliktov, ki jih naša država ne želi. Vesti o nevarnosti boljševiške revolucije in možnosti nove vojne so tendenciozne in pripravljajo le teren za revizijo mirovne pogodbe in korist Bolgarije. Vlada g. Cankova zna voditi propagando, a ne zna skrivati svojih namenov. Potrebno ie, da naši

diplomati razpršijo bajko o boljševiški nevarnosti v naši državi. — Tako »Trgovinski glasnik«. Vprašanje: Kateri slovenski listi so prinašali krvave senzacije o možnosti boljševiškega prevrata pred padcem bivšega režima in delajo tako še danes? Listi dr. Gregorja Žerjave. Potemtakem so ti listi v svoji zaslepljenosti podpirali težnje g. Cankova, ki je postal bolgarski ministrski predsednik po volji Todor Aleksandra...

+ Dva vredna brata. Jako zanimiv pojav zadnjih časov je, da je Pašičevo velebrsko časopisje naenkrat prenehalo napadati Bolgarijo in začelo hvaliti Cankova. Cankovov tisk pa simpatično piše o Pašiču in žaluje za njegovo vlado. Vzrok temu je to, da sta ta dva dična državnikova zadnje čase stopila v ozke stike medseboj, da bi drug drugega podpirala v svrhu vzdržanja reakcije. Zato tudi oba složno pišeta o nekaki boljševiški zaroti na Balkanu in sta lansirala vest, da je sovjetski delegat Rakovskij od angleške vlade zahteval, naj se Balkan federalizira, kar se je izkazalo kot gola izmišljotina, na katero je naselil tudi ljubljanski »Narodni dnevnik«. Cankov je upal, da ga bo Pašič podpiral, ako bi zemljoradniki v Bolgariji dvignili vstajo, Pašič pa upa, da mu bo Cankov s svojimi četaši pomagal, kadar bo Pašič v Jugoslaviji dal signal za revolucijo, katero napoveduje tudi »Narod« in »Jutro«. Pa iz te moke ne bo kruha in bo Cankova, ki je dal v Bolgariji pomoriti najmanj že 10.000 ljudi, doletela ista usoda kakor njegovega prijatelja Pašiča.

+ Za red in mir v Makedoniji. Nova vlada je vsem političnim oblastem v južni Srbiji, oziroma Makedoniji zaukazala, da se morajo prostovoljno četaši (komite), ki jih je prejšnji režim uporabljal v borbi proti makedonskim revolucionarnim organizacijam, razorožiti, ker vojaštvo in orožništvo popolnoma zadostuje v to svrhu. To je jako umestna odredba, ker so četaši ubijali in plenili tudi nedolžne ljudi ter niso služili državi, ampak Pašičevemu režimu in njega temnim namenom.

+ »Državotvorci«. Ko sta bila na vladi Pašič in Pribičević, so »jugoslovenski« državotvorci mirno opozicijo proti vladi označevali za revolucionarno mišljenje in opravičevali svojo nasilno vladno s tem, da morajo braniti državo pred nevarnostjo revolucije. Zdaj pa, ko niso več na vladi, jih je njihova državotvornost naenkrat minila in »Slovenski Narod« od 21. t. m. grozi v sfabriciranem poročilu iz Beograda naravnost z uporom, ki ga bo po tej sfabricirani brzojavki dvignilo srbsko ljudstvo, »ko bo prišel čas za to«. Istodobno je Pašič na svojem shodu v Beogradu pozival poslušalce, naj gredo na bodoče volitve, na katere Pašič še vedno upa, »kakor vojaki, kadar gredo braniti svojo domovino, ki je napadena«. Tudi »Jutro« brenka na iste krvave revolucionarne strune, hoteč ustrašiti merodajne kroge z revolucijo, ki bo izbruhnila v Srbiji, ako se merodajni faktorji ne uklonijo volji Pašiča in Pribičevića. V to svrhu si prisvajajo tudi generaliteto in armado, kakor da bi bila v službi Pašiča in Pribičevića in lansirajo v svet razne laži o vojnem ministru Hadžiću, kateremu podtikajo svoje lastne želje in nazore. Sploh so demokratski listi polni laži »z dvorac«, »iz generalitete«, »iz srca Šumadije« itd., v resnici pa so iz znane smrdljive kuhinje gospoda Cicvarića, ki za Pašičeve pare zalaga »državotvorne« liste s tatarskimi novicami in grožnjami z revolucijo, katerih se pa nihče ne boji. Šele zdaj se prav jasno vidi, kakšna lažnjiva in nemoralna družba je imela v rokah krmilo naše države.

+ »Reč« in »Times«. Pribičevićeva »Reč« citira neko mesto iz londonskih »Times«, češ, da je z Davidovičevno vlado nastala tako v naši državi kakor na Balkanu boljševiška nevarnost. »Radikal« dobro odgovarja Pribičeviću glasilo, ko ugotavlja, da »Times« ne morejo vselej pisati resnice. Mnogo verjetneje je, da je kak plačanec gg. Pašiča in Pribičevića »potegnil« svetovno glasilo, da bi iz poročila koval kapital za svoje notranje namene.

+ Naši župani. Za župana občine Loški potok je izvoljen posestnik g. Josip Rus, pristaš SLS. Istotako so vsi svetovalci somišljeniki SLS. V ribniški dolini so v občinah Dane in Jurjevca v celoti obveljale liste SLS; nasprotna lista sploh niso bile vložene. V občini Sušje sta bili vloženi dve listi SLS, od katerih je dobila lista »SLS Sušje« 6 odbornikov in lista »SLS Slatnik-Zlečić« enega. Ves odbor se stoji iz pristašev SLS.

Beleške.

Dva tabora? Ata »Narod« pravijo, da ... smo Slovenci razdeljeni v dva tabora: eden je vdan državi in kroni ter narodnemu edinstvu, drugi ... Po logiki »Slov. narod« je torej samo 10 odstotkov slovenskega ljudstva v »državotvornem« taboru. 90 od sto se jih nahaja potemtakem med grobokopi države, dinastije in narodnega edinstva. Glede države se naj »Slov. narod« pomiri. Slovensko ljudstvo plačuje

redno davščino, se ne brani novačenja, deluje mirno in smoteno v vseh panogah javnega življenja. Tak narod je eminentno državotvoren. In ovacije, ki jih je priredilo kmetsko ljudstvo vladarju, ne da bi ga bil kdo v to svrhu komandiral! Kralj se najbolje počuti med Gorenjci. Slovenci odklanjajo pa »narodno edinstvo«, o katerem je dejal sam demokrat dr. Krizman, da je »švindel«. Z nobeno idejo ni bilo slovensko ljudstvo tako nesramno ogoljufano, kakor z idejo »narodnega edinstva« oziroma velesrbstva, kar je eno in isto. Firma Pašič i. Pribičević sta med Slovenci za vedno izgubila kredit.

Kdo se je blamiral? »Slovenca« silno jezi, da se je s svojim poročilom o imenovanju velikih županov v Sloveniji tako strašno blamiral. — Tako poroča včerajšnje »Jutro«, ki je zadnje čase brez vsakih pravih informacij in samo ugiba in si izmišlja. Mi pa se seveda nismo prav nič jezili s svojim poročilom o imenovanju velikih županov v Sloveniji, ker smo bili dobro informirani. »Jutro« je samo ugibalo in delalo svoje sklepe iz dejstva, da dekretov o izmenjavi velikih županov še ni. E, seveda jih še ni bilo, ker so čakali na kralja, da jih podpiše, ko pride v Beograd. V tem svojem ugibanju je bilo »Jutro« še potrjeno iz našega včerajšnjega poročila, da je vlada zaenkrat še pustila velike župane, da se poboljšajo. Pa slabo informirano »Jutro« ni vedelo, da to ne velja za oba velika župana v Sloveniji, ki sta tako delovala, da ne moreta niti popravljati in poboljšati se. Pa se je vnovič blamiralo, kakor vselej, kadar piše kaj o vladnih ukrepih.

Kdo nas je tako »proslavil« v Zagrebu. »Hrvat« piše, da je nek srednješolec, Slovenec, zagrizen orjunaš in fašist, hodil z rediteljskim znakom na rokavu od hiše do hiše, kjer so bili nastanjeni jugoslovani, in da je izvršil razne tatvine v efektih in denarju. Tatvine iznašajo več tisoč dinarjev. — Če je res, kar piše »Hrvat«, — in preiskava bo zadevo že ugotovila — potem se vprašujemo: Kdo je tako proslavil slovensko ime v Zagrebu?

Dopisi.

Iz Železnikov. 15 letnica obstoja orlovskega odseka se je praznovala v nedeljo 17. t. m. nad vse sijajno. Ves teden poprej so bile že podrobne priprave v polnem teku in vse je čakalo samo nedelje. Ze po pripravah samih je bilo videti, da to ne bo praznik samo Železnikarjev, temveč cele Selške »oline. Zadnji lepi dnevi tedna so podali celi slavnosti tako velik razmah, da ga ni mogel zadržati niti ponoči na nedeljo nastali dež. Ze v zgodnjih jutranjih urah so se pričeli zbirati člani, članice in naraščaj pred društvenim domom in kazali pogum, da so pripravljali kljubovati tudi največjemu naliivu. Ob pol deseti uri je prišla selška društvena godba in nji na čelu se je razvrstil lep spreved, ki je korakal proti Čšnjici, došlim gostom nasproti. Po kratkem pozdravu predsednika prip. odbora se je formiral z došlimi gosti tako lep spreved, kakoršnega naši Železnikarji še niso videli. Na čelu je jezдила orlovska konjenica s slovensko zastavo, nato konjenica v narodnih nošah, Mladinska godba iz Ljubljane, člani, članice, moški in ženski naraščaj, selška godba, narodne noše, kmečki svatba in kolezarji na zelo okusno okrašenih kolesih. Veliko delo vrlj Rudničanov. Cel spreved skozi naš trg je bil tako učinkujoč, da so naši nasprotniki kar onemeli in je nekdo iz njihovih vrst ves razjarjen zakričal: »Elija, prilij!« Toda naši borci so vseeno kljubovali najhujšemu naliivu in spreved se je izvršil v najlepšem redu. Sv. maša se vsled dežja ni mogla vršiti na trgu, pač pa v cerkvi sv. Antona. Po kosilu se je nebo kar namah razčistilo in solnce je blagodejno zasijalo. Šele sedaj so lahko možnarji pod vodstvom izkušenih Železnikarjev pričeli svojo vlogo in vse se je čudovito prenovilo. Novo veselje in navdušenje se je prikazalo na vseh obrazih. Popoldne ob 3. uri je bil pod vodstvom Mladinske godbe odhod izpred Društvenega doma na telovadnico. Namesto odpadlega tabora po sv. maši, se je isti vršil med telovadbo in slavnostni govornik dr. Basaj nam je zelo poljudno orisal namen in cilj orlovske organizacije. Telovadba se je vršila v lepem redu in v splošno zadovoljnost. Prosta zabava po telovadbi je vzbudila veliko pristrčnih odnošajev med Železnikarji in okoličani. Celotni vtis dneva nam je nudil zopet nasprotnik, ki se je izrazil: »Ako jih dež ne more ukrotiti, kako jih bomo pa mi!« To nam zadostuje in pravimo le: Vrla Selška dolina, naprej v svojem zanočnem delu! Vsem udeležencem pa: Bog živi in nasvidenje pri Vaših taborih!

Vineca. V Belikrajini je v več krajih toča napravila silno škodo na polju, zlasti pa v vinogradih, da bo letos le malo vinskega pridelka. Pri nas je padala taka toča, da je nekaterim pobila skoro vse šipe na oknih. V nedeljo pa sta nas razveselila posl. Nemanič in urednik Smodej, ki sta imela tukaj in v Preloki javna shoda. Oba shoda sta bila zelo dobro obiskana. Govornikoma smo zelo hvaležni za jasna in stvarna poročila, sprčo katerih so se razblinile kakor mehurčki v zraku vse prazne fraze politikastrov, ki iščejo vse drugo prej kakor blagor ljudstva. Zborovalci so izva-

janjem govornikov burno pritrjevali. K besedi se je oglasil znani agitator za »republikansko stranko«. V svoj govor je pa take mešal, da je hkoncu izjavil, da je za eno državo in en narod od Triglava do Vardarja. Odgovoril mu je urednik Smodej prizanesljivo, pa tako temeljito, da si bo mož premislil drugič razkladati svoje »republikanske« modrosti na takem shodu. Taki shodi bi bili večkrat potrebni ne samo tukaj, marveč tudi drugod.

Dnevne novice.

— Velika župana razrešena. Minister za notranje zadeve Nastas Petrović je včeraj nujno razrešil uradne dolžnosti velikega župana v Ljubljani dr. V. Baltića in velikega župana v Mariboru dr. Otmarja Pirkmaierja.

— Kolkovanje vlog na ministrstva. Vsi, ki pošiljajo vloge na razna ministrstva, se opozarjajo, da morajo biti vloge pravilno kolkovane, ker se sicer ne rešujejo.

— Visoko odlikovanje. Ob priliki evhastičnega kongresa je obiskal zagrebški župan arh. g. Heinzel s svojo soprogo tudi Djakovo. V palači djakovskega škofa dr. Akšamovića ter ob prisotnosti skoro celokupnega episkopata je nagovoril nadškof dr. Bauer gospo Berto Heinzel s posebnim pozdravnim govorom ter ji izročil papeško odlikovanje pro ecclesia et pontifice z diplomom, ki ji ga pošilja papež Pij XI.

— Nemški list v Beogradu. 1. oktobra bo izšla prva številka nemškega dnevnika. List se bo imenoval »Belgrader Tagblatt«. Glavno uredništvo je prevzel g. Aleksander Mautner, direktor pa bivši ravnatelj nekdanje »Wiener ungarische Zeitung« Aleksander Barna.

— Projekt o »Gospodarskem svetu«. Komitija za izvedbo projekta o Gospodarskem svetu je zaključila svoje delovanje ter izročila ministrskemu svetu en izvod načrta.

— Nabava plemenske živine v Švici. Prihoduje dni bo odpotovala v Švico posebna komisija kmetijskega ministrstva v svrhu nakupa plemenske živine.

— Vohunski proces v Novem Sadu. Te dni so stali pred okrožnim sodiščem v Novem Sadu zaradi vohunstva na korist Ogrski Jurij Krancić, Luka Prodarić in Ivan Just. Ultradi so važne vojaške dokumente na divizijskem poveljstvu v Osjeku, med drugim o opremljenosti mostnega bataljona. Obtoženci so krivdo priznali; Krancić se je zagovarjal s tem, da je pa preje na Ogrskem izvrševal vohunstvo na korist Jugoslaviji. Obsojeni so bili: Krancić na 3 leta 4 mesece, Prodarić na 2 leti in Just na 2 leti 4 mesece ječe. Državni pravdnik je prijavil vsklik.

— Pregled državnih žrebčaren v Vojvodini. Posebna komisija ministrstva za poljedelstvo je te dni pregledala državne žrebčarne v Vojvodini in jih našla v povoljnem stanju.

— Tropična malarija v Dalmaciji. Ministrstvo za narodno zdravje je sprejelo poročila, da se tropična malarija v severni Dalmaciji, zlasti v okolici Šibenika, neprestano širi. Zavod za pobijanje malarije v Trogiru je brez moči, ker se bolezen naglo širi in ker manjka strokovno šolanega osebja.

— Predsednik srbske pravoslavne občine v Trstu umrl. Minoli ponedeljek je v Trstu umrl predsednik in dobrotnik tamkajšnje pravoslavne občine Aleksander Mitčić.

— Poslanec Brodar je dva dni, v soboto in nedeljo obhodil in ogledaval ponesrečene kraje v škofjeleški okolici v bodovljiški grapi in hrastniški. Včeraj se je odpeljal v Beograd, da osebno poroča ministru o veliki nesreči in strašnem stanju omenjenih krajev ter posreduje za čim izdatnejšo pomoč.

— Študentom ljubljanske univerze. — Študentje za mesec julij se bodo izplačevale gg. slušateljem tehniške fakultete dne 22. avgusta 1924 od 10. do 12. ure na univerzi, II. nadstropje, soba št. 130.

— Odbor podružnice Jugoslovenske Matice v Kamniku se tem potom zahvaljuje vsem darovalcem dobrotkov, predvsem pa tistim gospem, gospodičnam in gospodom, ki so se trudili, da bi tombola in veselica v korist našim neodrešenim bratom lepo uspela. Žal, da je neugodno vreme nekoliko pokvarilo gmotni uspeh požrtvovalnega dela za Jugoslovensko Matico.

— Hišni posestniki se opozore, da so po razglasu davčne administracije v Ljubljani z dne 9. julija 1924, št. 2385, vložiti napovedi najemninskega donosa za dveletje 1925-1926 najkasneje do 31. avgusta 1924. Predpisane tiskovine se dobe v Zadržni tiskarni na Dunajski cesti št. 7. Napoved je kolkovati s kolkom 5 Din. Za vsako hišo je predložiti posebno napoved; vsaki napovedi pa priložiti brez izjeme popis hiše. Hišni posestniki, ki te napovedi ne pošljejo v določenem roku in tudi ponovnemu pozivu ne ugodijo, se kaznujejo z globo do 180 Din.

— Prepri radi dedščine. V Zidanem mostu so se sprli po domače Mlakarjevi zaradi dedščine. Med preprirom je sunil eden domačih Mlakarja z nožem v prsi, tako da je bil v par minutah mrtev. Ker še niso ugotovili, kdo je morilec, so zaprli vse, ki so bili takrat v Mlakarjevi družbi.

— Smrtna obsodba na zagrebškem divizijskem sodišču. Zagrebško divizijsko sodišče je minuli terek obsodilo na smrt vojaškega begunca Edvarda Sladovića. Sladović je lani meseca novembra pobegnil od vojakov v služ-

bo pri kmetu Arndtu v Husanah. Ker je bil zanikarn, ga je Arndt odpustil. Sladović je nato gospodarja počakal v hlevu in ga s sekuro ubil. Nato je šel h gospodinjji in z grožnjami izsilil od nje, da mu je izročila gotovino v znesku 4000 Din in raznega blaga v vrednosti 3000 Din. Sladović je bil svoj zločin pri-

znal. — Tatvina. Antonu Valjavcu iz Leš je bilo ukradenih 15.000 K, ko je bil z družino pri polnočnici na Brezjah 17. t. m.

— Tatvine strelodvornih bakrenih žic na telefonskih streljih. Neznani zlikovci so se utihotapili v več hiš na strehe ter od tam odnesli bakrene strelodvorne vrvi v telefonskih napravah na strehah. Poštno ravnateljstvo prosi vse hišne posestnike in hišnike, naj pazijo na ljudi, ki hočejo v podstrešja pod raznimi prevezami, in naj izroče ključke do podstrešja samo osebam, ki se lahko izkažejo z legitimacijami.

— Roparski napad. Na cesti med Gorenjem Pijanškim in impolško graščino sta dva neznanca roparja napadla trgovskega potnika Ivana Vranetića in mu vzela 8700 dinarjev gotovine.

— Žepne tatvine. Trgovcu Sandalu iz Bojuna v Istri so žeparji ukradli med vožnjo iz Zagreba do Zidanega mostu listino, v kateri je imel 1580 lir, 100 dinarjev in svoj potni list. — Trgovcu Adolfu Kordinu je bilo ukradenih med vožnjo iz Lesc v Ljubljano 1000 dinarjev in razne listine.

— Če čutis, da si se prehladil, izpij čašo čaja, ki si si ga pripravil iz čajnih mešanice znamke »BUDHA«. 4725

— Zadnja novost. »Coty« cenejši. Tvrdba M. Bartl, paviljon C št. 75, ima svetovno znane »Coty« za časa velesajma, n. pr.: velika Coty po Din 45—, mala Coty po Din 28—. Oglejte si ta paviljon na velesajmu. 4783

Prošnja.

Strašna povodenj, kakršne ne pomnijo niti najstarejši ljudje, je v noči 8. avgusta opustošila okolico Polhovega gradca. Škoda se ceni na 20 milijonov dinarjev. Ljudstvo samo si ne more pomagati, ker je popolnoma obupano in so si rešili samo življenje.

Vsled tega se je sestavil pomožni odbor, da organizira zbirko darov in razdeli med ponesrečence.

Darove v živilih, obleki in denarju sprejema župni urad in županstvo v Polhovem gradu.

Jan Villan, kaplan. Matej Gerjol, župan.

Cenj. velesajmskim razstavljalcem

in drugim tvrdkam priporočamo, da se ob času velesajma poslužujejo za reklamo predvsem »SLOVENCA«, ki izhaja ta čas v znatno pomnoženi nakladi in cenjenim tvrdkam ravno ta čas

zagotovi največji uspeh!

Oglase sprejema ves čas velesajma tudi ekspozitura »Slovenca« na velesajmu, desno od vhoda, tik sejmske pošte.

Ljubljanske novice.

Ij Na državni realki ter na vseh treh gimnazijah v Ljubljani se bodo pričeli razredni (ponavljalni) izpiti v ponedeljek dne 1. septembra t. l. Zato se morajo vsi, katerim je ta izpit dovoljen, tega dne točno ob osmih zglasiti na svojem zavodu. — Ravnateljstva.

Ij Umrla je v Ljubljani na Ambrozevem trgu št. 7 občesposlovana gospa Jager. Bila je skrbna gospodinja in vzorna mati, ki je vzgojila vse svoje otroke v poštenem krščanskem duhu. Blago pokojnico bodo ohranili vsi, ki so jo poznali v prijaznem spominu.

Ij Oddaja ribolova v mestnem ribnjaku pod »Tivolijem«. Mestni magistrat ljubljanski bo oddal ribolov oziroma gojitev ribarstva v mestnem ribnjaku pod Podturnskim gradom v »Tivoliju« dražbenim potom v najem. Dražba se vrši dne 27. avgusta 1924 ob 9. uri popoldne v mestnem gospodarskem uradu. Dražbeni pogoji so nabiti na občinski deski in so interesentom na vpogled tudi v mestnem gospodarskem uradu med običajnimi uradnimi urami.

Ij Prijeti žeparji. Ljubljanska policija je na kolodvoru prišla tri njeje že od prej dobro znane žeparje in sicer Ignacija Jurčiča iz Zagreba, Roka Djumbreka iz Gradiške in Frana Furjana iz Zagreba. Tropresna detelja je prišla v Ljubljano očitno z namenom, da poskusi svojo srečo na velesajmu. Djumbreka in Furjana zasleduje policija zaradi raznih deliktov.

Ij Prijave na policiji. Policiji so bili prijavljeni sledeči slučaji: 4 zaradi kaljenja nočnega miru, 11 zaradi prestopkov cestnopolijskega reda, 4 zaradi pretrgega pasega kontumaca, 1 zaradi kršenja zglaševalnih predpisov in 1 zaradi prestopka obrtnega reda.

Pri kupovanju Reumatisa, sredstva proti trganju in revmatizmu, treba paziti, da ni ponarejen, kajti pravi, ki ga izdeluje edino Mestna lekarna v Zagrebu, se dobiva za Ljubljano in okolico v lekarni Leustek.

Ljubljanski vzorčni velesejem.

Velesejem 1925.

Ker bo letošnji velesejem gotovo uspel, je pričakovati v letu 1925 zopetne prireditve. O tem se je razgovarjal naš poročevalec z ravnateljem velesejma, belgijskim konzulom G. Dularjem, ki mu je izrazil sledeče: Prihodnje leto se vrši ljubljanski vzorčni velesejem čisto gotovo in sicer najbrže v istem času kakor letos. Prihodnji velesejem v l. 1925 je z ozirom na že doseženi letošnji uspeh zasiguran in sicer iz razloga, ker je že danes 95 odstotkov letošnjih razstavljalcev obljubilo svojo udeležbo na prihodnjem velesejmu. Razstavljalci so zadovoljni z organizacijo velesejma, kakor tudi z reklamo in propagando velesejskega urada. Zato je uprava ljubljanskega velesejma sklenila, da ostane velesejem po splošni želji kot trajna institucija, ki se bo ponavljala vsako leto. Razstavljalci, ki so dosedaj obljubili svojo udeležbo na prihodnjem velesejmu, že napolnijo sami bodoči velesejem. S tem se obdrži ena naših največjih gospodarskih institucij. Dnevna statistika izkazuje znatno večji dotok resnih domačih kupcev izven Slovenije kakor lani. Tudi s te strani je prihodnji velesejem zasiguran posebno, ker se tudi inozemstvo vedno bolj interesira za njega. Velikopotezna propaganda in reklama bo kakor tudi letos razstavljalcem privredila dovolj kupcev.

Šesti dan.

Ljubljana, 20. avg. 1924.

Danes je bilo zopet oblačno nebo, kar je preprečevalo naval v velesejske prostore. Vendar pa je bil obisk znaten. Računa se, da je bilo tega dne čez 10.000 obiskovalcev, kar je več kakor v torek in ponedeljek. Največji obisk pa je pričakovati v nedeljo. Napovedanih je že cela vrsta šol pod vodstvom učiteljev, kakor tudi vojaštva. Posebno številni pa bodo kmetovalci, katerih obisk so organizirali gg. župniki, kakor tudi italijanski kupci. Za dovoz konj na razstavo je prometno ministrstvo dovolilo iste ugodnosti kot za ostalo sejmsko blago.

Danes se je nahajalo na sejmšču zopet lepo število kupcev iz vseh pokrajin naše države, kakor tudi iz inozemstva. Omeniti je treba, da se je danes oglasilo pet trgovcev iz Smirne, ki so bili zelo zadovoljni. Opažati je posebno velik obisk iz levantskih dežel (kakor Grške itd.) in Avstrije, posebno iz Štajerske.

V splošnem so razstavljalci kakor kupci zadovoljni. Ni sicer velikih zaključkov, pač pa obilo manjših. Veliko obrtnikov si je z razstavljanjem svojih izdelkov pridobil novih odjemalcev, tako da so zasigurani v poslovanju za dalj časa. Kakor vse kaže, bo letošnji sejem uspel kljub slabemu pričakovanju dobro. Napram lani je treba ugotoviti, da letos vlada znatno večja zadovoljnost med razstavljalci.

Izgledi so dobri tako, da je trdno pričakovati, da se 1925 zopet vrši velesejem, čeprav krožijo temu nasprotujoče vesti, ki jih pa lansirajo gotovi krogi.

Letošnji razstavljalci.

Paviljon E. (Papirna industrija, grafika, kartonaža in pisarniške potrebščine.)

Ta paviljon je letos v vseh prostorih zelo lepo opremljen. V kratkem času je nemogoče pregledati obilico izdelkov, ki jih proizvaja naša industrija in obrt. Vsak razstavljalni prostor nam priča o živem delu dotične tvrdke. Naj navedemo predmete, ki se dobe v tem paviljonu: lepenka, trgovske knjige in šolski zvezki (ki jih izdeluje v krasni opremi knjigoveznica kat. tisk. društva v Ljubljani), papir za pisalne stroje, toaletni papir (kateri predmeta se proizvajata v tvornici Fr. Bonač), ruski domači izdelki, svete podobe, čipke, trakovi, prtički, božični okrasji, tapetniški izdelki, elekt. pisalni stroji Mercedes, kompletne stanovanjske oprave, dele pohištva, furnirje, mineralna olja, sveče (Kopač & Co., milarne in svečarne), milo (Gazela, Zlatorog), kemični produkti (dušik, fosfat, železo-oksidge barve), slamniki, barve, heliografski papir, sladkor, kako, sodi, krema za čevlje, zobotrebi, igrače, spominki, metle, graverski izdelki, umetne cvetice, igralne karte, parfemi (Bartl), harmonike, robčki (A. Sever). Zunaj ob paviljonu so razstavljeni predmeti: zamaški, pržena kava, svinčene igrače, lesni izdelki, delikatese, držala, ščetke, zobotrebi, sodi, bičevniki, izdelki belokranjske domače obrti, kitajski umetnostnoobratni izdelki, čipke, čolni.

Omeniti je dva patentirana izuma: stroj za sejanje koruze, pšenice itd., ki ga je izumil nad 60 let star kmetič Pečaver, in »svetilce«, katerih pisava se svetli v temi (Lovro Sebenik).

Paviljon F. Strojna industrija; izdelki iz železa in jekla, orožje in municija; ostali kovinski izdelki.

Tu imajo Strojne tovarne in livarne razstavljen turbine, stroje za obdelovanje lesa, cel oltar, polnojarmenik (zunaj so še štirje zvonovi). Nadalje se nahajajo v tem paviljonu sledeči predmeti: pile, stroji za tekstilno industrijo, orožje in municija, stavb. okovje, vagoni (tvornice vagona Brod na S.), žebli (ki

jih proizvaja žebljarska zadruga v Kropi in Kamni gorici), tehnice, žage, kose, polnojarmeniki, mlinski stroji, sir, otroški vozički itd.

Paviljon G. Metalurgija in elektrotehnika. V tem paviljonu so razstavljeni sledeči predmeti: tračnice, žična železnica za les, kristali modre galice, poljedelski stroji iz Češke, žarnice, električni kuhalni aparati i nlikalniki (Svetla, Ljubljana), svetilke, bakreni kotli, galvanični elementi (Hydra), kuhinjsko orodje iz cina, mlinске potrebščine, razne pločevinaste školjke; razni elektrotehnični predmeti (tvrdke »Svetla« in »Elin«, Vojnovič & Cie.) kakor n. pr. dinami, elektromotorji, električne peči, električni likalniki, transformatorji, higijenični svetlobni aparati, žarnice itd.

Zunaj ob paviljonu so razstavljeni še sledeči predmeti: rum, vozovi, harmonike, turbine, poljedelsko orodje (plugi, brane), noži, metle, čevlice, cevi za peči, ščetke, čopiči (A. Šimenc).

HIGIJENSKA IN PLANINSKO-LOVSKA RAZSTAVA.

Posebno zanimanje pri obiskovalcih letošnjega velesejma vzbujata Higijenska razstava v paviljonih M in N ter Planinsko-lovska razstava v paviljonu L. Döckerjeva dva paviljona, v katerih je prirejena higijenska razstava, sicer ne spada v strogo trgovski okvir institucije, sta pa vendar za blaginjo naroda vsaj tako važna, kakor ostali oddelki. Higijenska razstava obsega z nešteto tabelami z uradno dognanimi statistikami, tuberkulozni oddelki, oddelki spolnih in kožnih bolezni, odelki z bogato porodniško statistiko. Posebni velesejma instinktivno slutijo velik pomen te razstave in naval v paviljone je neprestano ogromen in pri predavanjih, ki se vrše vsako popoldne, se tare ljudi.

Po stenah paviljona M so izobešene statistične table o zdravstvenih razmerah v Sloveniji v letih 1919. do 1924. Zanimiva je tabela umrljivosti. Slovenija je razdeljena v politične okraje. V teh okrajih je vrisana krsta, ki kaže velikost umrljivosti. Največja je umrljivost v Ljubljani. Druga tabela kaže, v kakem razmerju je število šol z gostilnami. Iz slike seveda ni takoj razvidno, kje je razlika najobčutnejša. Velika tabela kaže razvoj nalezljivih bolezni v letu 1920 do 1924. Te tabele je izdelal statistični oddelki urada za zavarovanje delavcev.

Na mizi so razpostavljeni najrazličnejši preparati. V cevkah se nahajajo živi bacili, poleg pa so jetični deli telesa. Vse je izdelano iz voska tako naravno, da vsak vprašuje ali so to resnični deli človeškega telesa. Tu vidimo od jetičnih bacilov razjeden obraz in roko. Predvsem pa zanimajo ljudi jetična pljuča, ki so popolnoma izgubila svojo prirodno svetlorudečo in prešle v brezrazno temno modrorjavo barvo. Cevke so zabrekli in obdane z gnojnimi oteklina. Z zanimanjem opazujejo posebno moški trikrat povečano srce pijanca-alkoholika.

Pod poveznjeno steklenico so tri polizkusne miške. Črna s Poljskega, bela iz Češkoslovaške in rmena iz Francije. Naše miške za polizkuse niso uporabne, ker ne prenesejo ne ran, ne gnojenja in ne siceršnjega uporabljanja noža na živem telesu.

Državno zdravilišče v Rogaški Slatini je razstavilo svoje mineralne vode. Zdravilišče iz Topolšice pa je poslalo miniaturn dom, ki je v vseh ožirih vzor značne, svetle in čiste stanovanjske hiše.

Protituberkulozna liga iz Maribora je poslala razne tabele o zdravstvu. Po stenah so slike o pravilni telesni vzgoji otrok v šoli. Zanimiva je slika, ki kaže onesnaženje lastne obleke s pljuvanjem. Najbolj trpe prsni deli do pasu, potem rokavi do lehti in hlače nad kolena. Druga slika kaže izmetavanje jetičnih bacilov s kašljanjem oziroma s kihanjem. Skoro štiri metre daleč vržemo bacile pri kihanju. Bacile razpršimo v razdalji 3,5 m v velikosti ženskega dežnika. S samim kašljanjem pa mečemo do 1.50 oziroma 2 metra, z dihanjem skoro 1 meter.

V par steklenicah so razstavljene golše ogromne velikosti. Zraven so slike golšastih pred operacijo in po njej. Golše so velike kot otroška glavičca. Operacija se je izvršila v teku šestih tednov. Od vsake osebe je po šest slik, ki kažejo razne stopnje operacije.

Največ žensk se ustavi pri oddelku, ki razkazuje nego dojenčka v prvem letu. Obe asistentki morata neprestano odgovarjati na vsa možna vprašanja in pobijati napačne nazore. Tu se vstavlja v vprašanje priproste kmetke žene in dekleta, pa tudi dame iz boljših krogov. Prve se čudijo enostavnim zibkam, druge pa enolični hrani, vse skupaj pa priprostim in ličnim povijalom. Asistentke razlagajo, kako negujejo dojenčke v »Dečjem domu«. Ravno ti razgovori dokazujejo v največji meri, kako važnosti je higijenska razstava.

Slike kažejo razvoj novorojenčka v posameznih mesecih do starosti enega leta. »Dečji dom« je razstavil vso opremo,

ki jo rabi mati za pravilno nego svojega deteta v prvih dveh letih.

Ena asistentka obiskovalke poučuje pravilnega povijanja. Na slikah se razkazuje nega glave in las. Dalje pravilno čiščenje ušes. Ust dojenčkovih naj se nikdar ne čisti z robci ali s prsti, ker so zelo občutljiva in ranljiva. V slikah in v odtisih v vosku je ponarejena hrana za malčke.

V paviljonu »L« pa kraljuje »Priroda Slovenije« v miniaturni in tudi ta planinsko-lovska razstava je velikega vzgojnega in gospodarskega pomena. Tam se z raznimi prirodnimi predmeti, slikami, grafičnimi tabelami in drugimi pomočki vpeljuje obiskovalce velesejma v vse čare naših pokrajin. Seznanjajo se pa tudi z industrijo, ki je v neposredni zvezi s takimi podjetji. Paviljon »L« je razdeljen v oddelke za tujski promet, za turistiko, lov in ribarstvo. Propaganda za tujski promet je kot taka v zvezi z ostalimi panogami. Turisti kažejo z razstavnimi slikami krasoto pokrajin in prijetnih izletov, kakor tudi zimski šport, ki je v zvezi z turistiko. Razstavljeni so razni predmeti, ki jih rabi turistika. Poleg turistike je razstavljeno tudi vse potrebno za lov. Razstavljeno je tudi rogovje in še razne druge lovske trofeje.

Inspektorat ministrstva nar. zdravstva v Ljubljani, ki je priredil higijensko razstavo, je odločen, da bo razstava otvorjena tudi preko sejmskih dni, da bo dana možnost obiska tudi onim interesentom, ki bi bili sedaj zadržani. Prireditelji lovsko-planinske razstave bi tudi zelo ustregli, če bi se povedli za primerom inspektorata, za kar bi jim bila zlasti naša mladina sigurno hvaležna.

* * *

V Higijenski razstavi na ljubljanskem velesejmu predava v četrtek, dne 21. t. m. ob 16. uri dr. Černič Mirko, primarij v Mariboru, »O vnetju slepičac«.

Ker bo obisk higijenske razstave na velesejmu mogoč proti brezplačni vstopnini do 15. septembra t. l. se v interesu tujcev in dobrega ugleda razstave, vljudno prosi občinstvo iz Ljubljane in bližnje okolice, da obišče razstavo šele po zaključku velesejma. — Dosedaj je posetilo razstavo povprečno 3000 oseb na dan.

Industrija poslovnih knjig, ki je zastopana na letošnjem ljubljanskem velesejmu v paviljonu E 2—3, vzbuja v trgovskih krogih občo pozornost in zanimanje. Ta panoga je bila dosedaj v Jugoslaviji do malega nepoznana ter so bili trgovci papirne stroke navezani na inozemstvo. — Knjigoveznica K. T. D. v Ljubljani, Kopitarjeva ulica 6 II si je prevzela nalogo, da se tudi v tej stroki osamosvojimo in priznati se mora, da je isto častno rešila.

Izdelki, ki jih je tvrdka razstavila, so tako mnogovrstni in dovršeni, da strokovnjak tudi na inozemskih sejnih vidi redko kaj sličnega. Da tudi cene odgovarjajo interesentom, je najboljši dokaz to, da prejema tvrdka od posetnikov velesejma dnevno naročila od bližnjih in najoddaljenjših krajev naše države. Poleg poslovnih knjig je razstavila vse vrste zvezkov za srednje in meščanske šole, beleznice (notese), razne mape, bloke, pisalne podkladke itd.

Priporočljiv sistem grajenja hiš. Avstrijski inženjer Seidl je izumil nov način grajenja hiš, katerega patent za gradbo poseduje firma Jakob Accetto sin ing. Viktor Accetto & Co., Taber 2. Po tem sistemu se je zgradilo že na tisoč stanovanjskih hiš v Avstriji. Gradnja je za ca 27 — 42 % cenejša, hitro se suši, brzo zgradi, omet se prihrani. Zlasti je uporabljiv ta sistem za gradbo stanovanjskih hiš, skladišč, tovarn itd. Navadna stanovanjska hiša s tremi sobami, kuhinje in straniščem stane samo 50.000 Din.

Tea Import d. z o. z. ustanovila se je že leta 1921 ter je iz malega začetka zelo napredovala in bilježi jako dober uspeh. Njeno nalogo, uvažati prvovrstne indijske in kitajske čaje, sestavljati — strokovnjaško — čajne mešanice izvaja imenovana s po-voljnimi uspehom in smo vsled tega neodvisni od zunanjih tvrdk. Tvrdka deluje na solidni in realni podlagi, kar ji je pripomoglo, da so se njeni proizvodi ČAJNE MEŠANICE z zaščito znamko »BUDHA« v njenih originalnih paketih priljubile v vseh vrstah konzumentov. Kdor si želi čašo aromatičnega čaja, naj poskusi z zavitkom ČAJNIH MEŠANIC »BUDHA«, zahtevati je pa poleg istega tudi navodilo o uporabi.

4892

Štajerske novice.

VELIK SHOD ŽELEZNIČARJEV V MARIBORU.

Za torek, 19. t. m. zvečer je sklicala Prometna Zveza javen shod železničarjev v Mariboru v dvorano Gospodarske zadrugne banke. Udeležba je bila nepričakovano ogromna. Ze pred 7. uro so železničarji napolnili veliko dvorano. Ker še v dvorani ni sedišč, so zborovalci stoje prisostvovali zboru. Bila je glava pri glavi. Hodniki, predsoba, stopnišče, je bilo polno zborovalcev in še na vrtu zunaj dvorane. Saj tudi ni čudo. Prišli so železničarji ne samo iz Maribora in bližnje okolice ter delavci iz železniških delavnic, ampak celo iz Zidanega mosta, Ptujja, Celja in drugih krajev. Zborovanje je vodil predsednik mari-

borske »Prometne zveze«, mladi in agilni železničar Martin Kores.

Prvi je referiral o zahtevah železničarjev delegat centralne Prometne zveze tovariš Beltram. Njegovo poročilo je bilo stvarno, pregledno in temeljito. Spomenica, katera obravnava najnujnejše in najbolj potrebne zahteve železničarjev vseh kategorij, je bila podrobno obravnavana in izpopolnjena po željah posameznih govornikov. Poročilo tovariša Beltrama je sicer trajalo nad dve uri, a ni bilo predolgo, kar se je bralo z obrazov zborovalcev. Zeleti je, da bi se take skupne zahteve železničarjev večkrat obravnale tako stvarno in temeljito.

Nato je dobil besedo naš poslanec Franjo Žebot. Več kot tisočglava množica zborovalcev je svojega zastopnika in zagovornika pozdravila z dolgotrajnim ploskanjem in »Živio« klici.

Poslanec Žebot je pozdravil zborovalce v imenu Jugoslovanskega kluba in je najprvo tolmačil zborovalcem, kako je prišlo do sedanjega političnega položaja. V živih besedah, ostru kritiki bivšega režima, je opisal hudo borbo, ki jo je vodil naš vodja dr. Korošec s tovariši proti krivici, korupciji in nasilju, ki sta jih predstavljala Pašić in Pribičević. Zmagali smo. Na tleh so oni, ki so nam hoteli vzeti vse pravice in svobodo. Tudi Zerjav je moral iti. Trbovlje in druga nasilja so sedaj maščevana. Pride kmalu čas, ko bodo nositelji ideje korupcije in nasilja sedeli na že davno zasluženi zatožni klopi. (Viharno odobravanje). Nova vlada hoče popraviti krivice, ki jih je Pašićev in Pribičevićev režim vseskal posebno nižjim slojem. Mi hočemo, da dobi veljavo zakon, da pride do reda, pravice in bratskega sporazuma. Proč z onimi, ki so sejali sovraštvo in krivico! (Odobravanje.)

Splošno presenečenje je vzbudilo med zborovalci, posebno presenečenje pa med navzočimi socialistnimi demokrati poročilo poslanca, da je edini socialdemokratski poslanec, ki je bil navzoč pri glasovanju za novo vlado, to je poslanec Divac (vodja socialistov v državi), glasoval dne 12. avgusta za Pašića proti novi vladi. (Ogorčni klici »Jej!« Razburjenje se več minut ni podelo).

Govornik nam je razkril še marsikatero druge vrlo zanimive stvari, o katerih dosedaj nismo vedeli. Hvaležni smo mu, da nam je podal ne samo stvarno, ampak res zanimivo in slikovito poročilo o političnem položaju.

Poslanec je govoril tudi o krivicah, ki se posebej godijo železničarjem in državnim nastavljenjem. Posebno je naglašal, da so krivice, ki so se godile mnogim pri prevodbi, pri redukciji in penzioniranju, v mnogih slučajih krivi Zerjavovi denuncijanti. (Medklici: Škerjanc!) Škoda, da nimam časa, da bi navedel posamezne točke iz tega dela poslančevega govora. Kričeca krivica se godi železničarjem, ko jim je prejšnji režim odvzel skorve vse stare pravice. Govornik naglašal, da je minister Sušnik (živahno odobravanje) izjavil, da se bo korigiral zakon o prometnem oboju, da se bo sestavil nov pravilnik, pri katerem bodo sodelovali i organizacije železničarjev. Glede stanovanjske bede povdarja, da bi morali danes vsi tisti, ki trpijo glede te bede, obtožiti dr. Zerjavo, ki je preklical naredbo poverjenika dr. Gosarja, po kateri bi bili morali bogataši graditi stanovanjske hiše za svoje ljudi. Govornik je pozval zborovalce, naj si ne mislijo, da bo nova vlada kar prve tedne delala čudeže, kajti težak je njen položaj. Vse je zavoženo, vse zanemarejeno.

Po 3 in pol urnem zborovanju smo se razšli z željo, da se taki shodi priredijo večkrat.

* * *

Š Za župana sta izvoljena v St. Ilju v Slov. goricah dosednji župan g. Dragotin Svati, za prvega svetovalca pa g. Franjo Thaler. V Cirknici pri St. Ilju je postal župan g. Ivan Vicman, podžupan pa g. Ivan Bauman. V St. Petru niže Maribora je izvoljen za župana Ljudevit Fluher, v Kamnici Anton Lorbek, v Jelovcu Fr. Bračko, v Ceršaku Josip Reiter, v Svecini Jurij Menhart, v Jarenini Franc Špad, v Sv. Jakobu Matija Peklar. Vsi imenovani so pristaši SLS.

Š V Slivnici pri Mariboru so bile kakor drugod dne 10. avgusta občinske volitve in od 9 odbornikov je izvoljenih sedem, ki pripadajo SLS. V tej občini še doslej ni razpisana volitev župana in obč. svetovalcev kljub temu, da se je volitev izvršila pravilno in je torej vsaka pritožba neutemeljena. Imamo pa zbrane vse podatke, kako se je ravnilo pred volitvami in kako sedaj; to dvojno mero od nekoga bomo na pristojnem mestu primerno ožigosali. Za enkrat pa naj poskrbi srezko poglavarstvo v Mariboru, da se to »ex lex« stanje v Slivnici že enkrat konča.

Š Tridesetletnica mašništva. Pri svojem ljubljanskem tovarišu g. župniku Gašparju Zinku na Hajdini pri Ptujju so se zbrali dne 12. avgusta še živeči, 25. julija 1894 posvečeni duhovniki lavantinske škofije, da obhajajo svojo tridesetletnico mašništva. Od 15 posvečenih jih še živi 11. Ob veliki asistenci je opravil veleč. g. tovariš Zinko slovesno službo božjo, katere se je udeležilo veliko število domačih župljanov. Jubilanti so zbrali za dijaško kuhinjo 200 Din. — Hajdinčanom in vsem, ki so se te slavnosti udeležili, ostane ta dan gotovo v blažem spominu.

Gospodarstvo.

Zdr. Tepina:

Pomen konjske razstave na ljubljanskem velesejmu.

Ljubljanski velesejem se je doslej omejeval po večini le na proizvode industrije, bodisi domače, bodisi tuje ter tvoril posredovalca med producentom, trgovcem in konzumentom. Letos je napravil odločen korak naprej. Z odločitvijo, da priredi razstavo konj (prvotno je bila zamišljena tudi razstava goveje živine), si je velesejemski urad nadel nalogo, ki mu je dala pač obilo posla, a letos brezdvomno nikakih ali morda le pldle materijalne koristi.

Prireditve te razstave pa je bila nujno potrebna. Svoječas je pri nas cvetela konjska kupčija, dandanes — bodimti odkriti — je je la pešati in ž njo vred kolikoroliko tudi konjereja. Vzrokov za to je v glavnem dveje. Po prevratu se je razvila živahna kupčija, zlasti za konje mrzlokrvnih pasem. Večina prvovrstnega blaga se je izvozila. Ostalo prvovrstno blago, zlasti plemenske kobile, pa so držali uvidevni konjereji trdno v rokah ter se niso dali zavesti po visokih cenah, ki so se jim ponujale. Ko je bil nato naš trg navidezno izčrpan, so se obrnili tujci drugam. Za naše toplokrvne konje pa, kakor vse kaže, nismo znali vzbuditi zanimanja. Vendar lahko brez pretiranja trdim, da se naši toplokrvi iz Dolenjske (novomeški in krški okraj) in Sp. Štajerske (mariborski, ljubomski in ptujski okraj) lahko kosajo po svoj kakovosti s konji ostalih pokrajin Jugoslavije.

Poleg tega pa je ovirala izvoz naših konj in konjsko kupčijo vobče razmeroma visoka izvozna carina, pojačena za kupce iz republike Avstrije, ki so za mrzlokrvne konje predvsem prihajali v poštev, še z obšutno uvozno carino njihove države.

Obšuten udarec konjereji — zlasti v nekaterih krajih Gorenjske — je dal silen razmah lesne trgovine. Ker je konjerejec z vožnjo lesa zaslužil več nego z odrejo žrebet, se jih je mnogo vrglo na prevoz lesa. Tako je blagor lesne kupčije potisnil evetočo gorenjsko konjerejo — res da samo v nekaterih krajih — za leta in leta nazaj. Deloma za to, deloma pa iz razloga, ker je večina plemenskih in mladih živali še v planinah, blejski in bohinski kot nista zastopana na razstavi. Drugod pa se je ohranila konjereja še na prejšnjem višku, v kamniškem in ljubljanskem okraju pa se je po kakovosti celo dvignila.

Glavni namen te razstave je torej povzbuditi zanimanje za naše konje in našo konjerejo. Se večjega pomena je razstava za konjereje same. Večina razstavljenih konj je po svojem rodu čistokrvnih t. j. stariši in prastariši pripadajo isti pasmi odnosno istemu plemenu. Vsak obiskovalec se bode lahko na lastne oči overil in prepričal, kako neprecenljive važnosti je čistokrvna reja. Upajmo, da bo ta ogled spreobrnil tiste, sicer maloštevilne konjereje, ki so hoteli z brezmislnim križanjem toplokrvnih plemen z mrzlokrvnimi ojačiti svoj konjski naraščaj.

Ker bo med razstavljenimi konji dosti prvovrstnih živali, bo ogled razstave za konjereja prava šola in vzpodbuda za nadaljno udejstvovanje v konjereji. Razstava bo nudila pregled konj skoro cele Slovenije z ozirom na njih vnanost in kakovost. S tem bo razstava nazorno-poučno učinkovala na obiskovalca in v marsikaterem sodbo o dobrem in lepem konju temeljito spremenila.

Razstave se udeleži tudi drž. žrebčarna s skupino toplokrvnih in mrzlokrvnih žrebcev ter žrebcev ameriških dirkačev. Tudi to je potrebno. Koliko klevetanja in praznega govorčenja se je čulo še pred nedavnim, da bo vse takorekoč »vrag vzela«. Tu na razstavi se bo vsak lahko prepričal, da je bilo vse to neupravičeno. Zlasti če bo videl mlade žrebce, ki so bili rojeni in vzrejeni na domačih tleh. Žal, da vseh teh ni mogoče postaviti na razstavo.

Ta razstava bo gotovo vsakogar zadovoljila; tako ljubitelja konj, ki se bo nasmajal ob pogledu na krasne živali, kakor tudi na konjereja, ki ga bo vzpodbujala k nadaljnjemu trudu in napredku. Razstavo bodo seveda obiskali tudi kupci. Nekaj konj je postavljenih na razstavo z izrecnim namenom za prodajo. Zoleti pa je, da naši konjereji ne odprodajo svojih prvovrstnih plemenskih kobil, pa če se jim nudijo svote, ki navidezno presegajo njihovo dejansko vrednost. Dobra plemenska kobila je zaklad, temelj za bodoče rodove!

Vsi konjereji pa, ki bodo obiskali to razstavo naj ne pozabijo, da je za vzrejo dobrega konja treba poleg kobile in prvovrstnega žrebca predvsem troje: čist in zračen hlev, paša s tekalščem in tečna, krepka krma v mladosti. Kakor »krava pri gobu molze«, tako tudi konj iz ovsu in druge zobi ustvarja kosti, kite, mišice in »srce«.

Prepričan sem, da bo ta razstava značilna mejnik za našo konjerejo in da bo predhodnica vsakoletnih razstav vsakovrstne živine, ki naj bi se vršile v bodoče za časa velesejma v Ljubljani.

Sodba londonskega »Economista« o angleško-ruski trgovski pogodbi.

Zadnja številka znanega angleškega gospodarstvenika »Economist« piše, s kakšno napetostjo so angleški gospodarstveniki v londonski »city« zasledovali zaključna pogajanja v zvezi z angleško-rusko trgovsko pogodbo. V torek dne 5. avgusta je prišlo poročilo, da so se po štirih mesecih pogajanja razbila. Veliko presenečenje je pa zavladalo, ko so se naslednji dan zjutraj pogajanja zopet začela in še isti dan zvečer celo uspešno zaključila. V četrtek 7. avgusta so listi že prinesli približne izveške nove pogodbe, oziroma pogodb, vendar pa so obrisi bili tako nejasni, da je bilo še težko ustvariti si pravo sodbo. Nasplošno se je čutil precejšen odpor proti nameravanemu posojilu, ki ga ima Rusija dobiti, posebno, ker pogoji še niso bili jasno označeni. V petek 8. avgusta sta bili obe pogodbi — t. j. splošna pogodba ter trgovska in broderska pogodba — objavljeni. Iz teh je razvidno, da je Rusija pristala na plačilo obvezne projekcije v rokah angleških posestnikov pred 16. marcem 1921. Tudi je ruska vlada pristala na to, da odškoduje angleške državljane za zaplenjeno imovino. Ko se bodo natančno določili tozadevni zneski, se bo sklenila druga pogodba, ki bo vsebovala te svote, in ko bo ta pogodba podpisana, bo parlamentu predložen zakonski načrt, ki bo vseboval garancije za posojilo Rusiji v nedoločenem iznosu. Važno pa je, da je pogodba sestavljena tako, da brez posojila Rusija ne da nobenih kompenzacij. Zanimivo je slišati, kako celo londonska »city« končno Rusiji priznava nekaj dobre volje, seveda se pa zahteva, da bo to dobro voljo pokazala tudi z dejanji in šele potem bo ustvarjena primerena atmosfera za nameravano posojilo.

Ekonomska in industrijska situacija Združ. držav v juniju.

V splošnem je junija t. l. vsa industrija Združ. Držav nazadovala, kar se opazi že od aprila t. l. Železna industrija dela danes samo s 45 odst. normalne produkcije. Blagovni promet na železnih, ki je najboljši merilo trg. položaja, stalno nazaduje. Avtomobilna, stavbena in železniškokradbena industrija doživljajo krizo precej opasneja značaja, ki utegne trajati še več mesecev. Posledica vedno manjše produkcije je naraščajoča brezposelnost.

Vsled nejasne politične situacije, se je neugoden položaj še bolj poslabšal. Zastopniki dveh najmočnejših političnih skupin v Zdr. Drž.: republikanske in demokratske, so nominirale v juniju — prva v Clevelandu, druga v Newyorku svoje kandidate za predsedstvene volitve, ki se vrše novembra t. l. Republikanska stranka je proglasila za predsedstvenega kandidata sedanjega predsednika Coolidgeja, za podpredsedstvenega generala Dawesa, načelnika komisije za proučevanje nemških razmer, ki se je pred kratkim vrnil iz Evrope. Demokratska stranka je imenovala skoro po štirinajst dnevnem jako ostrem boju predsedstv. kandidatom J. W. Dawisa, ameriškega ex-poslanika v Londonu, popredsedstvenim kandidatom pa je nominiral Charles W. Byrana, guvernerja Nebraske. V zadnjih dneh je postavila tudi radikalna stranka s senatorjem La Follete svojega kandidata. Ker je radikalna stranka posebno v poljedelskih državah zapada precej močna, bo novembarski volilni boj precej oster.

Na vsak način pa se mora pripisovati zadnji zastoj v produkciji Zdr. Držav poletnemu času, v katerem je popuščanje v produkciji deloma naravnega značaja. Dalje je treba omeniti, da ima država s tako vzorno urejeno organizacijo, kot jo ima ta že sama v sebi dovolj odporne sile, da z lahkoto premeta to ekonomsko krizo, ki je itak samo prehodnega značaja.

Uspehi žetve so v celoti zadovoljivi; žitne cene se po malem dvigajo.

INDUSTRIJSKI POLOŽAJ.

Železo in jeklo: V juniju t. l. je produkcija železa in jekla zopet nazadovala. Produkcija litega železa v juniju 2,026.221 ton, napram 2,615.110 tonam v maju, in pa 3,233.428 tonam v aprilu t. l. Junija se je ugasilo 25 plavžev, na novo pa so jih prižgali 5. — 1. julija je bilo v obratu samo 164 plavžev napram 270-tim 1. aprila t. l.

Znatno popušča tudi produkcija jekla: junija 2,056.466 ton, maja 2,628.261 ton. Produkcija jekla v prvem četrtletju 1924 je znašala 19,649.028 ton, napram 23,326.965 tonam v istem razdobju lani; železa pa 17,434.492 napram 20,841.534 tonam. Padle so tudi cene. Libra jekla (kg 0.4536) je notirala 8. julija t. l. 2.582 centa ali 2.14 Din; 10. junija 2.61 centa ali 2.31 Din. Lito železo pa je notiralo: 8. julija t. l. 19.29 dolarjev za tono

(kg 1016.06); 10. junija t. l. 20.54 dolarjev; 10. julija 1923 pa 26.04 dolarjev ali 1601.07 Din odnosno 1704.82 in 2161.32 Din. (Dolar se računa po 83.— Din).

Zmanjšana aktivnost te industrijske panoge se nanaša na zmanjšano produkcijo stavbeno-konstruktivne, železniške in avtomobilne industrije.

Baker: Produkcija bakra je ostala neizpremenjena, in znaša prvih 6 mesecev letos povprečno 218 milijonov libr mesečno, ali pa 98,884.800 kg. Cena, ki je ostala nizka, znaša danes 12.5 centov za libro ali 10.37 Din.

Cink: Produkcija cinka je nekaj višja kot konzum. Ostanek 1. junija t. l. je znašal 42.364 ton napram 32.778 tonam 1. maja t. l.

Premog: Produkcija premoga in pa koksa stalno nazaduje. Cene so slabe. Produkcija koksa je popolnoma odvisna od industrije železa, ki je, kot že omenjeno, v precejšnji krizi.

Petrolej: Produkcija petroleja je ostala aktivna. V zadnjih treh mesecih je bila produkcija napram istemu času lani sledeča: februar 55,454.000 barelov (1923 84,413.000); marca 59,729.000 (1923 56,132.000); aprila 59,194.000 barelov (1924 58,133.000); 1 barel je 158.844 litrov.

Železnice: Železniški promet, ki je v zadnjih tednih maja t. l. naraščal, se je v juniju zmanjšal. Promet polnih železniških vagonov je bil v prvih dveh tednih junija t. l. napram istemu času lani sledeč: do 7. junija 1924 910.707 vagonov napram 1,012.312 vagonom leta 1923 in 14. junija 902.710 vagonov napram 1,008.838 vagonom leta 1923. Finančni uspehi glavnih železniških družb so zadovoljivi. Dohodki skupine »Class Ic« so znašali v aprilu t. l. 61,821.900 dolarjev, kar odgovarja 4.57 letnim odstotkom investiranega kapitala. Vsled upliva faktorjev političnega značaja, je položaj žel. industrije precej neugoden. Nova radikalna stranka se je odločila, da za vsako ceno odpravi sedanji visoki železniški tarif, ki pritiska posebno na cene poljedelskih pridelkov. Omenimo, da so se dohodki železniškega osobja po vojni podvojili, med tem ko se je življenje med letom 1914 in danes podražilo samo 37 odst.

Avtomobili: Tekom junija se je zmanjšala tudi produkcija avtomobilov za ca 20 odst. napram maju. Povpraševanje po novih avtomobilih je malenkostno. Kot naravna posledica tega je tudi zmanjšana produkcija in zastoj v prodaji pnevmatik, tako, da imajo danes producenti in preprodajalci ca 18 milijonov prevmatik v zalogi. Cene so slabe in 27 odstotkov nižje kot prvega januarja t. l.

Tekstilna industrija: Industrija bombaža, svile in volne se stalno manjša. Poraba v maju letos je znašala 413.649 bal napram 620.854 balam maja 1923. Cene bombaža so slabe. Z ozirom na bodoči pridelek, so malenkostno porasle.

Isto je s cenami svile. Od lanske jeseni je cena svile padla za 6 dolarjev pri libri. Tip »sinshin št. 1«, kot najbolje vpeljan, stane danes 4.75 dolarjev za libro napram 7 dolarjem 1. marca t. l., 10.05 dolarjev 1. oktobra lani in 16.85 dolarjev 1. februarja 1920. — Predvojna cena tega tipa svile je znašala 4.05 dolarjev. Vzroki padanja cen: zmanjšano povpraševanje od strani publike, velike zaloge svile na Japonskem in dober izgled na letošnji pridelek. Najvažnejši vzrok pocenitve svile je pa čisto gotovo vedno naraščajoča produkcija umetne svile.

Celoten konzum volne aprila t. l. je dosegel 44,361.464 libr z 6.8 odst. zmanjšanjem napram marcu letos.

Udruženje trgovci za bombaževino je nedavno zahtevalo pri »U. S. Tariff Commission« na uvoz bombaža zaščitno carino. Zahtevi se ni ustreglo z motivacijo, da tvori ta uvožen kvantum samo minimalen odstotek nacionalne porabe.

Glavni vzrok krize v tekstilni industriji pa tiči v nezadostnem konzumu vsled previsokih cen, ki so posledica visokih produkcijskih stroškov.

Denarni prejemki industrijskega osobja se smatrajo vsled redukcije delavnega časa kot previsoki.

Stavb. industrija: Tekom maja t. l. se je izdalo v 157 mestih stavbenih dovoljenj v skupnem znesku 281,001.356 dolarjev napram 284,210.241 dolarjem v aprilu in za ista mesta.

Delo: S 1. julijem je stopil v veljavo zakon, ki zmanjšuje vselitveno kvoto na 150 tisoč za prihodnje računsko leto. Brezposelnost se je v juniju ponovno zvišala; povišek v Newyorku znaša 2 odstotka, med tem ko so plače padle za 4 odstotke.

Redukcija plač se opazi po malem tudi pri tekstilni industriji in to ne z ozirom na temeljne plače, temveč na zmanjšanje delavnega časa.

Vsled znižanih prejemkov so stavkali v Newyorku krojaški pomočniki. Množe se tudi stavke v rudokopih.

Cena denarja v juniju se je poslabšala. Diskontna mera se je v federalnih distriktih: Newyork, Boston in Philadelphia znižala na 3 in pol odst. Glavni vzroki te redukcije so: stalen dotok zlata in zmanjšano povpraševanje po kreditu od strani industrije in trgovine.

Tekom junija t. l. je bilo napovedanih 1607 konkurzov napram 1858-tim junija lani.

Pasiva znašajo 34,099.031 napram 28,878.276 dolarjev lani. Tekom prvega letošnjega semestra je bilo prijavljenih 10.785 konkurzov z 304,459.959 dolarjev pasiv napram 9724 konkurzom in 259,424.068 dolarjev pasiv v istem času lani.

Istotako se je zmanjšal uspeh pri izvozu. Izvoz v maju je znašal 334,949.901 dolarjev, uvoz 302,946.421 dolarjev.

Izvoz in uvoz sta bila razdeljena sledeče:

Kontinent:	Izvoz:	Uvoz:
Evropa	Dol 162,086.187	Dol 84,269.847
Sev. Amerika	Dol 88,371.228	Dol 93,054.236
Juž. Amerika	Dol 24,763.747	Dol 38,832.819
Azija	Dol 41,466.733	Dol 77,850.570
Oceanija	Dol 12,623.894	Dol 5,686.298
Afrika	Dol 5,638.112	Dol 3,202.645

Dol 334,949.901 Dol 302,964.421

Federalne finance. Zakladni tajnik Mellon je pred kratkim sporočil, da znaša ostanek računskega leta, zaključenega 30 junija 505,366.980 dolarjev.

Gibanje cen: Indeksna številka za maj se zmanjšuje za 1%. Od pomladi 1. 1923 se je indeksna številka znižala za 8%. Gibanje indeksnega števila zasleduje znani profesor Irving Fisher, ki objavlja sledeče številke: 6. julija 143.2; 28. junija 142.7; 21. junija 123.40; 14. junija 143.4; 7. junija 143.3; 31. maja 144.5. Poleg tega je Fisher preračunal, da je bila kupna moč dolarja dne 5. julija t. l. enaka dolarju 0.699 leta 1914.

Uspeh žetve: Od 1. julija so nam znani sledeči podatki:

Vrsta	uspeh v %	pridelek	danos na ha
koruza	72	2,515,000.000	23.8
poml. pšenica	81.9	137,000.000	11.7
ozimna	77.9	543,000.000	14.7

Te številke še niso povsem točne, na vsak način pa naznanjajo večjo produkcijo pšenice in manjšo koruze, kot se je prvotno predvidevalo.

Žitne cene so se nedavno stalno dvigale. V splošnem se pripisuje dviganje žitnih cen špekulaciji, ki izvira iz političnih krogov. Posebno republikanska stranka dela na to, da se vzdrže čim višje cene v svrhu pridobitve simpatij producentov, ki ji bodo za časa novembarskih volitev nujno potrebne.

g Amerikanska mast se je tekem tega meseca podražila za dol. 1.40 pri 100 kg, ali za Din 113.—. Danes notira veliki sod dol. 39.80, mali sod dol. 39.05, zabojs s 25 kg dol. 39.20, zabojs s kartoni po 1/2 kg dol. 39.45 za 100 kg. Cene se razumejo za odjeme nad 2500 kg, fiko Ljubljana. Mast se še vedno draži.

g Konkurs je proglašen o imovini tvrdke Franjo Kotnik in drug, produkcija cementnih izdelkov Vič-Glince.

g Razdelitev ustanov in fondov med nasledstvene države. V sredi septembra se vrši na Dunaju konferenca nasledstvenih držav in sicer kot predpovedovanje nove konference v Rimu, ki ima nalogo urediti vprašanje razdelitve ustanov in fondov med nasledstvene države bivše avstrijsko-ogrske monarhije. Tozadevno se izdeluje poseben kataster ustanov.

g Za zgradbo šibeniškega pristanišča. Z ozirom na velik pomen šibeniške luke za naše gospodarstvo je delegiral prometni minister posebno komisijo, ki ima nalogo izdelati načrt hitre in najugodnejše ureditve šibeniškega pristanišča. Tozadevno je že odobren gotov kredit.

g Dohodki monopolne uprave v juliju presegajo monopolne dohodeke v juniju za 17,356.800 dinarjev. In sicer so znašali dohodki tobaka 152,500.000 din, soli 29,390.000 din, cigaretnega papirja 81,400.000 din in vžgalic 4,632.000 din.

g Romunija prepovedala uvoz vina. Z novo carinsko tarifo, ki je stopila v veljavo dne 1. avgusta, je romunska vlada prepovedala uvoz vina, mošta in žganih pijač vsake vrste.

g Nemčija in Poljska kupujeta srebro v Ameriki. »Financial Times« javlja iz Newyorka, da je kupila Nemčija na newyorskem trgu štiri milijone unc srebca v svrhu kovanja srebrnega denarja. Tudi Poljska je kupila 400.000 unc srebca.

g Gospodarski oziroma trgovski doktorat. Prvi korak Mussolinijeve vlade je bil ta, da so napravili italijanske trgovske visoke šole dostopnejše inozemcem na ta način, da so znižali šolnino za inozemske slušatelje in da so jim dovolili tudi podelitev doktorskega naslova. Vabijo še s štipendijami in drugimi sredstvi slušatelje iz dežel bližnjega vzhoda, zlasti iz Balkana. Dunajska eksportna akademija, ki se je pred nekaj leti preustrojila v visoko šolo za svetovno trgovino, in ki je bila do nedavnega glavni učni zavod z visokošolskim značajem za trgovski, industrijski in bančni naraščaj v podonavskih in balkanskih deželah, ima v zadnjem času leto za leto manj slušateljev. Avstrijska vlada se na vse načine trudi, da bi ta zavod ne izgubil na pridobljenem renomeju. Kakor poročajo časopisi, nameravajo vpeljati tudi tam v kratkem doktorski naslov, ki bi se podelil absolventom s primerno kvalifikacijo.

g Italijanska taksa za carinska plačila iznaša od 18. do 24. t. m. Lit 442.— (Lit 100.— nominalne in Lit 342.— pribitek izmenjave).

Kdor išče, najde na velesejmu paviljon M. Mirim' čokolado.

Prosveta. Narodno gledališče.

Red predstav za časa ljubljanskega velesejma.
Četrtek, 21. avgusta. Opera: Carjeva nevesta.
Petek, 22. avgusta. Drama: Paglavka.
Sobota, 23. avgusta. Opera: Cavalleria Rusticana, V vodnjaku.
Nedelja, 24. avgusta. Opera: Pikova dama.

Začetek opernih predstav ob pol 8. uri, dramskih ob 8. uri zvečer. Uprava si pridržuje pravico eventualnih sprememb repertoarja.

»Sevski brivec« v naši operi. Danes zvečer, v četrtek dne 21. avgusta, se poje v operi znana in zelo priljubljena komična opera Rossinijeva »Brivec sevski«. Vloga Rosine poje ga Pavla Lovsetova kot gost, Figaro g. Popov, našo nedosežno dvojico Bazilija in Bartola nam postavi gospoda Betetto in Zupan, grofa Almaviva pa poje g. Kovač. Vlogi slug sta v rokah Smolenskaja in Puglja. Sprememba repertoarja se je morala izvršiti, ker je gospodična Rozumova obbolela za angino. »Sevski brivec« je dosegel še pri vseh vpriporitvah na našem odru vedno velik uspeh in to vsled tega, ker je ne le dobro zasaden ampak tudi izvrstno režiran. Opero dirigira kapelnik Neffat, režijo pa je prevzel g. Bučar. Vstopnice za današnjo predstav so v predprodaji pri dnevnih blagajni.

Iz naše opere.

»V Vodnjaku« je prijetno delce. Po vsebini je videti pravzaprav plitva, nemogoča izmišljotina, ki jo je pa pred pljuskom v globino, v kateri bi kot drama po pravici izginila, varuje vendar nekaj za silo vsaj smešnih, dasi za lase privlečenih prizorov, ki jih je režija dobro uvela, posebno krepko jih je pa podčrtal naš priznani humorist g. Zupan, ki je tudi dobro pel. Glasba, brez posebno izrazitega osebnostnega značaja, romantično kosmopolitična, katere višek napetosti tvori dominantni septakord, je vseskozi lahko umiljiva, jasna; vse je spleteno skoro iz samih »lepih« melodij. Posebno v ušesa grede živahni zbori, ki jih je zbor z očitnim učinkom dobro pel. Pevci so se očitno vsi dobro počutili; poleg Zupana, ki je, kakor omenjeno, izborni kolofontaril, se je z lepim petjem odlikoval g. Banovec, gna. Rozumova je nam ugajala pred vsem v duetu z gčno. Stilizovanje, ki nam je bila pevski še malokdaj toliko všeč kot to pot. Pomembna sama na sebi torej ta opera ni, toda če nam izpolni večer v družbi z bliščem Cavallerije rustice, no svojo nalogo že izpolni. O Mascagnijevi glasbi v tem njegovem delu, ki si je z bliskovito naglico — dasi edino — osvojilo svet, samo toliko, da je eno najizrazitejših del takozvanega italijanskega verizma, ki s posebno slastjo obdeluje razburilive, divje, brutalne naloge. Iz glasbe kar bruhajo strastveni zublji, ki nepomirljivo sovraštvo z žarko grozo osvetljujejo.

Ta uničujoči ogenj, ki ga ugasi le topila sovražna srčna kri, posebno izrazito podpirajo na kratko odsekane ritmične posebnosti in silno spretna instrumentacija, ki ji vtis posebne globine dajo godala, v treh oktavah, nanašajoča melodično risbo, kar znajo tako dobro izrabiti tudi drugi Italijani: Verdi, Puccini. Poseben sijaj je predstavi dajal nastop našega novega slovenskega tenorista g. dr. Maksa Morica — z umetniškim imenom »Adrianac«, ki mu je tujina z odličnim priznavanjem utrla umetniško pot in mu s slavo ovenčala umetniško čelo. Lastnosti, ki jih je pevska modrica umetniku dala na pot so: pred vsem zdrava, klena moč, ki mu glasovno omogoča širok ogromen razmah; dalje blišč v višini, ki jo z lahkoto dosega in varno drži brez pritiska, brez rez; potem lepo, jasno izgovorjavo, do zadnjega zloga razumljivo; potem poln, vezan, širok, nepretrgan glasovni tok in še odločen, pogosto že kar v polankosti izdelan igravski nastop; najboljša pa je to, da ima srečni umetnik s tako sijajnimi darovi še vso pot pred seboj: višina, na katero se je doslej povzpela ni konec, ampak začetek; si nočni nastop je jasno pokazal, da mu njegova končna usvojenost miga z znatno višjih ravneh. — Navdušenost se koncema kar ni mogla poleči. — Ostali umetniški tovariši so se v celoto prav dobro podali. G. Zathay, preudaren pevec, natančen igravec kot vedno. On zna osebe, ki so mu v utelesitev izročene ali s posrednim umskim preudarkom ali z neposrednim umetniškim občutkom, ne vemo, — tako značilno podati, da nam ostanejo v spominu kar kot tipi, živi značaji. Gčna. Korenjakova je bila prav prijetna Lola; lepo število prav živih in mehkih v višini kar sijajnih tonov se je usipalo iz njenega vedno srečnejše oblikujočega grla. Gčna. Thalerjeva ima v višini omejen obseg lep in izdaten, srednja in nizka lega je puhla, igrala je dobro, dasi ji je včasih hotelo niti v šablono. Zgo. Smolensko izhajamo; ni v ničemer velika, pa vendar vse tako napravi, da gre brez umetniške spotike naprej. Orkester je večkrat zažarel v elementarnem sijaju. — K.

pr »Veronika Deseniška« v Domžalah. Osupnil nas je v resnici drzen sklep kamniške podružnice SDZ, da hoče uprizoriti najnovejšo našo tragedijo, Zupantičev »Veroniko

Deseniško«. Ni čudno tedaj, da smo z nekakim strahom pričakovali dejanja, ki je imel slediti sklepu. Na praznik (15. avgusta) ob določen uri je bila obširna dvorana nabit polna ne samo domačinov, marveč tudi gostov iz Ljubljane in Kamnika. Po uvodnem nagovoru, ki je opozoril na cilj podružnice, in pozdravu avtorja Zupantiča, ki se je igre s svojo družino udeležil, se je dvignil zastor. Poslušali smo in uživali neskončno lepe Zupantičeve verze, katerih lepote je bilo preveč, da bi jo mogli sproti uživati; vse poslušalstvo se je tega prav dobro zavedalo in po tretjem dejanju dalo temu duška v neprestanem proslavljanju avtorja, kateremu je režiser Staré izročil lovorec venec. Zaenkrat se v podrobno kritiko še ne bomo spuščali, ali toliko lahko rečemo, da so igralci svoje vloge izvrstno rešili, pa naj bo to Jelisava ali Veronika, Herman kot Friderik, Bonaventura in vitez Jošt itd., posebno če se oziramo na malo prostoren oder, in želimo le, da se nam v istih vlogah še kje pokažejo. Posebej je še pohvaliti scenerijo, ki je ves čas tako lepo dihalo tragedijo... Katoliško dijaštvo kamniškega okraja je pokazalo, kako velike zaklade skriva v sebi in naša želja je, da jih izkopije in do konca izrabi in tako pokaže, kako merajo umetnosti služiti tudi dijaške vrste.

V. pr »Prvo konstruktivno razstavo je priredil slikar g. A. Černigoj v prostorih obrtne šole. Razstava bo odprta do 25. t. m.

pr Mednarodni antropološki kongres v Pragi. L. 1920. osnovani mednarodni zavod za antropologijo priredi v dnevih od 14. do 24. septembra t. l. svoj kongres v Pragi; kongresu bo predsedoval dr. Masaryk.

Pevska zveza.

Petje pri Marijanskem kongresu v Ljubljani. »Pevska zveza« bo skušala organizirati skupno petje o priliki Marijanskega kongresa, in sicer pri posvetitvi, med procesijo in po njej. Peli bi lahke, splošno znane Marijine pesmi. Prosimo vse pevke in pevce, ki se bodo udeležili kongresa in bi hoteli pri skupnem petju sodelovati, da javijo takoj po dopisnici svoj natančen naziv in glas, ki ga pojo, na naslov: profesor Marko Bajuk, Ljubljana, Cesta na Rožnik 29. Seznam pesmi bo naznanjen po drugih listih. Priglasil pevec se sprejemajo do konca avgusta.

Pevska prireditev v Cerkljah na Dolenjskem, ki je bila preložena na 24. avgusta, se bo vršila omenjenega dne ob vsakem vremenu. Nastopili bodo skoro vsi zbori leskovške dekanije posamič in v skupnem zboru. To bo prireditev, kakršne naša Dolenjska še nikdar ni doživela. Slavnost se začne s sv. mašo, ki bo ob 10. Pri njej bo pelo najmanj 200 pevcev. Po sv. maši bo v Domu redni občni zbor Pevske zveze. Po občnem zboru bodo ob 3 pop. slovesne litanije, pela bo deloma vsa cerkev, deloma vsi pevci v enem zboru. Po litanijah bo pa velik koncert v Domu. Tu bodo pokazali okoliški zbori sad svojega plemenitega truda in uspehe svojega tihega, vztrajnega dela. Pevci, pripeljite s seboj vse prijatelje naše lepe umetnosti. Ta dan naj bo naš praznik! V nedeljo, dne 24. avgusta v Cerkljah, da pokažete pevskim zborom ljubezen — podprete z navzočnostjo njihovo delo! — Vstopnice se dobe v konzumu v Cerkljah.

Posetnikom velesejma

se priporoča, da SI OGLEDajo zalogo manufakture, galanterije in usnja pri tvrdki

»DANICA«

MAJZELJ & RAJSELY
Ljubljana, Turjaški trg 1

Cerkveni vestnik.

c Evharistični shod na Brezjah, ki se je vršil 16. in 17. avgusta, je bil prav lep, če bi bila še nedelja lepa, bi bil sijajen. Večina je bila namenjena k glavnemu govoru in k procesiji, v nedeljo popoldne, pa jo je dež odvrnil. Cerkev je bila že v soboto zvečer polna in še posebno ob polnočnici, ko je bilo 1000 obhajanih, in ob jutranjem opravilu. — Malo manj ob dopoldanskim in popoldanskim pobožnostjo. Govori so bili krasni, električna razsvetljava velikega in Marijinega oltarja imenitna. Kljub dežju smo se zadovoljni vračali iz svetišča na domove z željo, da bomo še večkrat deležni takih prireditev.

c Euharistični shod za cerkniško dekanijo bo 30. in 31. avgusta t. l. v Cerknici. — V soboto 30. avg. ob pol 8. uri zvečer po vseh cerkvah v dekaniji pol ure slovesno zvonjenje. V Cerknici se izpostavi sv. Rešnje Telo ob 8. uri zvečer s prvim govorom in litanijami. Sv. Rešnje Telo bo izpostavljeno celo noč. Ob polnočji je sv. maša z obhajilom vernikov. Ob 6. uri zjutraj drugi govor za moške, sv. maša in skupno obhajilo otrok in drugih vernikov. Ob 10. uri tretji govor in slovesna služba božja. Ob 2. uri popoldne govor in procesija z Najsvetejšim. Po procesiji na trgu skupna posvetitev, zahvalna pesem in blagoslov.

c Pijev dan imenuje ljudstvo v Italiji 20. dan vsakega meseca. Včeraj je bil pa še prav poseben Pijev dan. Desetletnica

smrti papeža Pija X. Naj se ga spomni tudi naš list ob ti priliki. Ali mu bo zgodovina nadela pridevek »Veliki«, »Ponižni«, »Popularni« — tega ne moremo trditi; to pa vemo, da je bil Pij X. svet mož. Zdi se, da ga v življenju res nismo dovolj poznali in tudi ne dovolj cenili. Zdaj še le, ko dozoreva njegov trud, osobito njegova evharistična gorečnost, zdaj ko se je pričel proces, da se mu — kar je skoraj sigurno pričakovati — prisodi čast oltarja, zdaj ko prihajajo množice in mu priporočajo svoje zadeve, zdaj postaja tudi širši svet bolj pozoren na tega velikega moža, vzornika skromnosti, vzor-duhovnika, ki se je bil od maloznanega kaplana povzpela do najvišje cerkvene službe in časti. Ni se ponašal z izrazito učenostjo, pač pa z otroško pobožnostjo, z možato resnostjo, jekleno odločnostjo, osobito v svojem nastopu proti modernizmu, ki se je hotel vtihotapiti med vrste duhovnikov v Italiji, na Francoskem in Nemškem.

Držeč se svojega gesla »Vse v Kristusu prenoviti« — je izdelal nešteto odlokov, ki zadevajo življenje vernikov in obnovitev Cerkev sploh. Odlok njegov o zgodnjem pogostnem in vsakdanjem sv. obhajilu — se zdi — je od neba navdahnjen. Papež Pij X. je pokazal s tem, kje se mora začeti verska obnovitev in okrepitev: Tam je treba zastaviti, kjer je vir življenja.

Smrt je strla življenje njegovo, a Pija ni vzela...

»Dokler na skali Cerkev bo živela, bo živela evharistični naš Pij!

Vklesan za večno je v ciborij vsak, monštranca vsaka nosi Pijev znak. Naš tabernakelj, kelih in patena so zlate priče zlatega imena.

In v naši duši spi spomin njegov kot svete hostije vsakdanji blagoslov O Piju govori v neskončni sreči nedolžni blesk na prvoobhajilni sveči.

Dokler na skali Cerkev bo živela, dokler bo na pateni hostija blestela, bo živela evharistični naš Pij!

(M. Elizabeta.)

Volna
Trikotaža

Ljubljanski velesejem
Paviljon H 320-321
Gaspary & Faninger
Maribor

Naznanila.

Marijanski kongres. Ker nam nekateri župni uradi še vedno vračajo modre izkaznice, misleč, da so bele, opozarjamo še enkrat, da so modre izkaznice (po 10 Din) tiste, ki imajo samo na naslovni strani lahen moder ton, znotraj pa so popolnoma bele. Ker so nam modre izkaznice že popolnoma pošle, od vseh strani pa jih še vedno naročujejo, prosimo vse tiste župne urade, ki mislijo, da ne bodo vseh razprodali, da nam preostale čimprej vrnejo.

Izlet na Sv. goro pri Litiji priredi Prosveta frančiškanske župnije v nedeljo, dne 24. avgusta. Odhod z glavnega kolodvora ob

Bencin - lokomobila

6-7½, ugodno napredaj. Na odlet in cena pri Gospodarski zvezi, Dunajska cesta — Ljubljana.

STANOVANJE

v MARIBORU v sredini mesta, 1. nadstropje, 5 sob in pritlikline, najemna zrna, se zamenja s primerno enakim v Ljubljani. Pogoj odkup glasovirja. — Ponudbe na upravo pod »JESEN«.

Potrebujem za žago

ZAGARSKEGA MOJSTRA MOJSTRA k JARMENIKU in MOJSTRA k CIRKULARKI. - Biti morajo samostojni delavci in po možnosti neoženjeni. Pismene ponudbe z označbo plače na naslov: Eksploatacija šuma PAVLE VOJNOVIČ, Supetar — Otok Brač, Dalmacija, 4880

PRAZNO SOBICO

v okolici Trga Tabor išče mirna starejša gospodična, ki je cel dan odsotna in bi dala kot protiuslugo šivalni stroj na razpolago. - Ponudbe pod »Šivalni stroj« štev. 4905 na upravo »Slovenca«.

JAVNA PROST. DRAŽDA se vrši dne 24. in 25. avgusta 1924 od 9. ure dopoldne naprej v Ljubljani, nasproti velesejma. - Prodajalo se bo: 16 različnih motorjev (motosiklov) novih in že rabljenih, več dvokoles in motorčkov za montirati na navadna dvokolesa, več šivalnih strojev za šivanje, krojače in čevljarje; kdor rabi otroški voziček, naj ne zamudi prilike, ker se bo prodajalo veliko različnih otroških vozičkov po čudovito nizki ceni; dalje 5 avtomobilov, 4 stružnice za železo, priprave za male mehanike, pneumatika za dvokolesa, zračnice že od 12 Din, karbidne svetilke itd. 4897

7. uri 50 minut. Peljemo se do postaje Sava. Izletniki naj se udeležijo sv. maše v Ljubljani, ker morda ne bomo mogli imeti maše na Sv. gori. Člani in prijatelji društva uljudno vabljeni.

V nedeljo 24. t. m. gremo na 5. Rožnodolski velesejem, ki ga priredi agilno »Olepevalno društvo za Rožno dolino« na krasnem vrtu pri Končanu, kjer bo dobrodošlim v vsakem oziru najbolje postreženo.

Dijaški vestnik.

Ljubljanska podružnica Poštn. zveze priredi v soboto 23. avgusta 1924 izlet v Rajhenburg, kjer je sloveči samostan trapistov; na izlet so vabljeni vsi dijaki-Ljubljanci ter dijakinje. Vožnja bo četrtinska; prijaviti se je treba danes in jutri v petek v društveni sobi v Ljudskem domu od 10. do 12. ure. Podrobnosti se izvedo istotam. — Tajnik.

Turistika in sport.

Prva hitrostna gorska avtomobilna motociklistična tekma. Prvikrat se vrši letos v bližini Ljubljane šporna prireditev, ki vzbuja med občinstvom zlasti med športniki veliko zanimanje. V dokaz nam služi prijavnica tekmovalcev, katerih se je dosedaj prijavilo že 42. Med avtomobilskimi vozači vzbuja splošno pozornost znani športnik Savetič iz Belgrada z vozom »Alfaremecc«. Dalje knez Windischgrätz z vozom »Lančalonda«. Tudi znano marko »Austro Daimler ADM«, Ford-spezial, Puch, Fiat, Minerva in drugi znani specialni dirkalni vozovi se udeležijo tekme. Prominentni vozači motociklistične panoge Jugoslavije iz Belgrada, Štajerske, Hrvaške, Kranjske so na startni listini. Razgledne točke tekmovalne proge so prvovrstne, tako da bo publika imela lep razgled na zanimive ovine, vijuge in strmine. Za ljubljansko občinstvo je jako prikladen Vrhnjski vlak, ki odhaja iz Ljubljane v nedeljo ob četrti na 2 popoldan. Tekma se vrši ob vsakem vremenu v nedeljo, dne 24. t. m. ob pol 4. uri popoldan.

Izpred sodišča.

Goljufija s tehničnimi listki. Prekupovalce mrve iz ljubljanske okolice Japelj je goljufal razne stranke na ta način, da je ponarejal tehne listke, ki jih je dobil na cestni tehnični na Izanski cesti. Popravljaj je v svoj prid taro in neto in je samo pri enem vozu pridobil na ta način okrog 300 kg sena, ki je bilo takrat po 7 do 8 kron kg. Obsojen je bil zaradi goljufije na 6 mesecev ječe, in bo moral plačati vso škodo, stroške in takso.

Zopet § 104. Kot z neba je padel v soboto »eksekutor«, ravno ko sta brata Janez in Miha šla denar. Janez je bil dolžan in ko je eksekutor hotel zapleniti denar, se je potegnil zanj Miha, ki je trdil, da je denar njegov. Eksekutor pa je vzel kljub temu 3 bankovce po 100 Din. Pri tem se je vnelo prerekanje in je padlo več neljubeznivih besed na račun eksekutorja. Tožena sta bila po znanem § 104 radi žaljenja uradne osebe v službi in pa radi odtegovanja zarubljenih stvari. Radi te obtožbe pa sta bila oba oproščena, ker je oče potrdil, da Janez res ni imel takrat denarja, pač pa brat Miha, ki je vodil kupčije. Obsojen pa je bil brat Miha na 1 teden zapora, ker je očitel eksekutorju, da mu je ukradel z mize denar.

Darovi.

Povodom smrti našega nepozabnega uradnika g. Mihe Moškeca je podelil g. Fortič, gerent občine Trbovlje mesto venca za novinarski fond 100.— Din. Iskrena hvala!

Poizvedovanja.

Naročilna knjiga, važna za lastnika, se je pozabila v sredo v jutranjem gorenjskem vlaku. Najditelj naj jo odda proti nagradi pri uradu Ljubljanskega velesejma.

Našla se je mala svota denarja na sv. Petra cesti. Dobi se Resljeva cesta štev. 20, II. nadstropje, uceno.

UCENCA Z DEZELE

sprejem za čevljarsko obrt. Naslov v upravi pod št. 4902.

Gosli - večje vrednosti - prodam. Naslov v upravi lista pod štev. 4905.

Sodarsko podjetje
Fran Repič
LJUBLJANA
Kolzejska ul. 18 (Trnovo).
Na velesejmu paviljon E 17, 108.

Proda se salonski GRAMOFON z omaro za plošče s 100 ploščami. - Naslov pove uprava lista pod štev. 4886.

Enodruž. HIŠA

v predmestju Ljubljane na prodaj. Krasna lega, ugodna cena. Obširno stanovanje kupcu takoj na razpolago. Naslov pove uprava »Slovenca« pod štev. 4745.

SUKNO

Gg. trgovcem!

Za jesensko in zimsko sezijo nabavi sem z ozirom na ljubljanski velesejem, primerno za vse pokrajine Jugoslavije izredno množino vsakovrstnega sukna. — Cene zelo ugodne. Izbera velika in znano strokovno izbrane kvalitete pri tvrdki

J. Grobelnik, Ljubljana

SUKNO

M. HORVAT

modistka, Stari trg št. 21, prodaja nakitene slavnice in prazne po lastni ceni; dalje bele klobuke, oblike, od 160 do 200 Din, dvobarvni 170 Din, različne druge barve pa po 150 Din. 4732

Knjige različne vsebine (zabavne, medicinske, tehnične, nabožne i. d.) v različnih jezikih, neke večje razpuščene knjižnice, se prodajo po dogovornih cenah. Za ogled so na razpolago v tiskarni GALE pod Rožnikom pri Ljubljani. 4890

NOVOOTVORJENA ČEV-LJARSKA DELAVNICA,

- Pred Igriščem štev. 1 - sprejme v delo izdelavo novih čevljev po najmodernejši obliki in vsa tovrstna popravila. Priporočam se trgovcem in čevljarim mojstrom za izdelovanje gornjih delov.

Prodaja voz

po zelo ugodni ceni: 1 landauer, 1 brum, 1 gig ter razna konjska oprema. Natančneje se poizve pri Gradbenem podjetju G. Tönnies d. o. z., Dunajska cesta štev. 25.

Prodaj: PARNI KO-

TEL za nizki pritisk, pripraven za vsako manjšo industrijo ali obrt. - PARNI STROJ 45 HP. - BILJAR, znamka »Seifert«. - VOZ (kočija, gumi kolesa) - 1 BRUM ter konjska OPREMA, vse v dobrem stanju, se ceno prodaja. - Natančneje se poizve pri portirju hotela »Slon«, Ljubljana. 4842

«DELIKAT»

najfiniješe čajno MASLO izdeluje in prodaja mlekar na KRISTOF, Ljubljana, Sv. Petra cesta 60. Istotam se kupi dobro ohranjen - PISALNI STROJ.

Trgovina perila

Hed. Šarc

pralnica in likalnica

Selenburgova ul. 5.

Javna dražba stoječe otave

na Kodelljevem posestvu v Mestnem logu se vrši v nedeljo 24. t. m. ob 9. uri dopoldne ob vsakem vremenu.

Bernh. Stoever-Werke

Stein

Zastopnik L. Baraga

Ljubljana, Selenburgova ulica štev. 6/1.

Lončene peči

sobne, krušne in štedilniške dobite v veliki izbiri najboljše in pa najcenejše pri tvrdki F. JERKO in DRUG, Črnače pri Ljubljani. 4746

Ne prezrite!

paviljon J 431

(zunanja stran)

ker se Vam nudi ugodna prilika nabaviti si vsakovrstnih čepic za gospode in dečke v najrazličnejši obliki ter po najugodnejši ceni

Izdelovalnica ČEPIČ

(SLOVENIJA)

I. Gogala

JESENICE.

ZA OGLED, cenitve, nadzorstva žumskih in kmetijskih veleposestev in lesnih industrij, za zanesljive kalkulacije rentabilnosti, za nakup in eksport lesa iz Bosne-Hercegovine v Italijo, Srbijo itd., obzirom na dobre kupčijske zveze in dolgoletno izkušnjo se priporoča

Slovenec, ki je že 15 let ravnatelj večjih lesnih industrij in trgovin v Bosni. Najbolje reference. — Naslov v upravi »Slovenec« pod številko 4850.

Izboren planino

(z zabojem za prevoz) za 13 tisoč dinarjev takoj naprodaj. — Rimska cesta štev. 20, prtiličje, levo. 4841

OTROŠKI VOZIČKI: najce-

nejši domači izdelki.

DVOKOLESA: novi modeli z

dobro pneumatiko.

MOTORJI: najnov. amer. tipa

Evans, D. K. W., Persch,

Orionette, Motorette.

PNEUMATIKA: plašči, zrač-

nice in guma za otroške

vozičke.

Posamezni deli za dvokolesa

in šiv. stroje vedno v za-

logi. — Preprodajalci in me-

haniki nižje cene. Spreje-

majo se tudi vsa popravila,

emajliranje in ponikanje.

TRIBUNA F. B. L.,

tovarna dvokoles in otroških

vozičkov, Ljubljana, Karlov-

ška cesta štev. 4. 4691

RAZSTAVNI

PAVILJON »F« štev. 191.

Automobili

poceni naprodaj:

9—23 HP Puch, karbid. razsvet. . Din 30.000
11—30 HP Puch, električna razsvetljava,
16—18 HP Austro Fiat, elektr. razsvet.,
24 HP Austro Fiat, elektr. razsvet.
35 HP Mercedes, elekt. razsvetljava,
24 HP več Fordov, električna raz-
svetljava, komad Din 10.000 do Din 30.000

»JUGOAUTO« — Ljubljana

TELEFON ŠT. 236.

Ustanovljeno 1912.

Ustanovljeno 1912.

Ivan Pakiž,

LJUBLJANA — Stari trg štev. 20

priporoča cenj. obiskovalcem velesejma, da si ogledajo v paviljonu »G« št. 207/b veliko zalogo vsakovrstnih UR s svetovnoznano tovarniško znamko »Jungmans« ter vsakovrstne ZLATNINE, SREBRNINE itd., kjer se prodaja na drobno in veliko

Domača

izdelovalnica klobukov

Franc Bernik

Ljubljana-Siška Paviljon H 295

Razpisuje se

zidarsko, tesarsko in mizarsko delo ob priliki preizjave občinskega poslopja v Dol. Logatcu. Načrti je vsak dan od 9. do 12. ure na vpogled v občinski pisarni Dol. Logatec. — Pismene ponudbe je vlagati istotam do 25. avgusta t. l. Odbor si pridržuje pravico, da odda delo svobodno, brez ozira na najnižjo ponudbo. 4893

PREDSTOJNISTVO OBČINE DOL. LOGATEC.

Prva žebliarska in železoobratna zadruga v Kropi in Kamni gorici.

Pisma: Žebliarska zadruga, Kropa (Slov.). Brzojavke: Zadruga Kropa.

Telefon interurban: Podnart 2.

Žebliji za železnice, žebliji za ladje, črni ali pocinkani, žebliji za zgradbe, žebliji za čevlje, spojke za odre in prage, spojke za ladje in splave, železne brane, zobje za brane kljake za podobe, zid itd., vijaki z maticami, zakovice za tenderje, kotle in mostove, vijalni čepi, verige.

Hagarin sin.

Roman. Paul Keller. — F. O.

(Dalje.)

89

Nato je prišla Lora. Korak čez ta tuji prag je bil težak. Toda stara gospa, katere srce je bilo mirno in nepristransko, je bila tako prijazna in je znala tako dobrodejno o vsakdanjih rečeh govoriti, da je postalo Lori laže.

Mirna kri drugega človeka je najboljšo sredstvo proti mrzlici našega življenja.

Ni še bilo osem. Robert pravi, da mora še nekaj urediti, dokler so trgovine odprte, da pa pride še nazaj.

Pod deklici roko čez mizo, in prestrašila se je, da je tako mrzla.

Robert odide in najde trgovino še odprto. Kupi si revolver.

Nabije ga vpricho prodajalca.

»Dolgo pot imam,« pravi, »ki je nevarna.«

Z orožjem v žepu gre nekaj cest dalje in v neki hiši po stopnicah do vrat z napisom: Friedrich Scholz, poštni asistent.

Doma je.

Scholz pride v veliko zadrego.

»Ah... gospod Winter... tako presenečenje... odkod pa... prosim sedite!«

»Hvala! Nisem truden.«

»Toda — toda, kaj pa je? Kakšni pa ste?«

»Prihajam zaradi Lore.«

Pogleda ga poln sovražstva, goreče, oni pa pobledi.

»Zaradi — zaradi gospodične Lore?«

»Dale«

Robert molči in pusti nasprotnika v stiski.

»Kaj — kaj pa je z gospodično Loro?«

Robert nič ne odgovori, oči mu pa žare in roka mu švigne v žep.

»Ali — ali se je kaj zgodilo?« stoka oni.

»Kaj se je zgodilo, veste!«

»Se je pripetila kaka nesreča?«

Robert zopet nič.

»Prosim, gospod Winter, ali se je pripetila kaka nesreča?«

Robert molči, toda strašno hropenje prihaja iz njegovih prsi.

»Za božjo voljo, govorite vendar, je Loro kaj zadelo?«

»Da. Ob potoku sem jo našel.«

Zdaj se zategne obraz mlademu možu in roke se mu zarijejo v lase.

»Mrtva — Winter — mrtva?«

Ta niti ne gane s trepalnico.

»U-tonila, Winter, utonila — zaradi mene —«

Omahne k mizi, se upre v njo in ga pogleda boječe, prestrašeno.

»V — v potoku — utonila?«

Zdaj šele govori Robert.

»Ne! Prišel sem še v pravem času.«

Scholz se zgrudi na stol.

»Ni — ni mrtva? — Winter — potem — potem —«

Stegne roko proti njemu, pa Winter stoji nepremično. »Dobro znate igrati, gospod Scholz,« pravi mrzlo.

»Igrati, ne — jaz — jaz — jaz — saj ne veste — saj ne veste! — To bi bila moja smrt —«

»Škoda Vas ne bi bilo — Vi lopov!«

Scholz se komaj zdrzne pri tej žalitvi.

»Jaz — jaz sem — lopov?« momlja kot brez uma,

Zdaj se postavi Robert Winter na sodni stol.

»Kdor lepo — veselo — čisto dekle, kot je bila Lora, zapelje in jo pusti potem na cedilu, je velik lopov. Včeraj sem jo našel na cesti — v nezvesti — tekla je do onemoglosti zaradi Vas — Vas ni bilo doma. Zvečer se je vsa družina veselila nad Vami — in danes sem jo pripeljal od potoka. — Seveda, Vi niste poiskali Lore, sedeli ste tukaj v topli sobi. Toda čisto neumen človek ste! Kaj veste Vi o trpljenju tako zapeljanega dekleta? Kaj veste Vi o tako zapuščenem otroku? Poglejte me! Moja mati je tudi padla tako brezvestnemu lopovu v roke, kot ste Vi; ob poti je umrla, jaz — pa nisem umrl, jaz, nezakonski otrok sem postal srečen človek na svetu. Tako bo tudi z Loro in njenim otrokom.«

Scholz je poslušal težke očitke, zdaj se pa oddahne.

»Gospod Winter, ne vem, kaj govorite. Res je, pisal sem Lori, da je še ne morem vzeti takoj, moji starši ne puste.«

»A,« ga prekine Winter z zlobnim posmehom. »Starši! Ti ne dovolijo sinčkul!«

Zaradi onega pa ni nič vprašal za dovoljenje. Ali mislite, Vi — Vi fanti, da je življenjska sreča Vaša in Vaših staršev važnejša kakor sreča te deklice? Dekle je desetkrat več vredna kot Vi in vsa Vaša zlahta.«

»Gospod Winter — to je preveč. Zdaj molčite! Loro bom vzel, toda šele po dveh letih. Poslušam Vas mirno samo zaradi tega, ker ste moja nevesta.«

Robert se glasno zasmeje.

»Vašo nevesto! Morda se motite. Men-

da vendar ne mislite, da ne more dobiti nobenega boljšega?«

»Kaj se pravi to? Drugega? — Koga? — Vas?«

»Mene ne! Jaz sem berač. Nekdo je, ki nima premajhnih dohodkov, ki jo bo vzel, pri katerem se ne bo treba Lori trgati za čast, da bi z njim vred požirala prazne sline — Bertold Hartmann.«

»Bertold Hartmann — ta bedak —«

»Bolje manj pameten in manj hudo-

ben! Mati se še brani, toda — vdala se bo.«

Zdaj pride Scholz zopet do sape.

»To — to ne gre — to je nemogoče — tega ne vzame Lora — pa je tudi jaz ne dam — ne dam je — rajši bi trpel z njo glad —«

»Ne govorite tako! Lori bo pri Bertol-

du bolje kot pri Vas.«

»Toda ljubim jo — tako zelo ljubim —«

Robert se raskavo nasmehne.

»To se je videlo!«

»To je bila samo trenutna zmedenost — ne pustim je — ne pustim je.«

»Moral boste.«

»Ne! Ne! Tisočkrat ne! In otrok! Moj otrok! Saj je vendar moja!«

Kar se omehča Robertu obraz.

»Ali Vam je za otroka?« vpraša tiho.

»Dale«

»Ali je to res?«

»Dale«

Minuto stoji Robert nepremično. Zadnji boj bije.

»Hočete — hočete Loro res vzeti?«

»Da! Dale«

»Boste dobri z njo?«

»Da! Vedno!«

„I“. 410.
Mreže

Učenca poštenih staršev, z 2 razr. srednje šole, 14 let starega, ki ima vso oskrbo pri svojih starših, sprejme v uk IVAN KRIVIC, trgovina s špecer. in mat. blagom, Ljubljana. 4549

Prostovoljna sodna javna dražba

v zapuščino pok. Rafaela Giontinija spadajočih predmetov: pohištva, najrazličnejših starinskih predmetov velike vrednosti, knjig (n. pr. 1. izdaja Valvazorja) itd., se bo vršila v torek, dne 26. avgusta od pol 9. zjutraj naprej na Valvazorjev trgu št. 7, 1. nadstropje.

MATE HAFNER, notar kot sodni komisar.

Kruševačka fabrika sapuna „MERIMA“ Djurković, Ristić & Komp

Osnovana l. 1839. Kruševac. Obnovljena l. 1897, PROIZVAJA DNEVNO PET VAGONOV MILA. Naznanjamo p. n. občinstvu, da bomo razstavili na 4. Ljubljanskem velesojmu od 15. do 25. avgusta 1924 v paviljonu „E“ št. 27. — Na sejmu bodo razstavljeni vzorci vseh naših mil na vpogled in bomo sprejemali naročila.

Pohištvo! Bičevniki!

Radi pomanjkanja prostorov se več pohištva ugodno proda. Istotam velika izbira bičevnikov.

Obrtna hranilnica in posojilnica v Kranju.

P. n. posetnikom Ljubljanskega velesojma priporočamo, da si ogledajo bogato zalogo vsakovrstnih poljoprivrednih strojev in vsega v železninsko stroko spadajočega blaga pri trdki

Schneider & Verovšek Dunajska cesta št. 16.

„Vesna“ Pohlin & drugovi Kamnik, Slovenija

(tovarnica vlesnilo, riščilo, ključko z oči, raznih sponk in zvočastih gumbov)

se priporoča za cenjena naročila. Zahtevajte cenik in vzorce. Trgovci popust. — Pisma na Ljubljana I, pošt. predal 116 Paviljon J 398

P. n. bančnim zavodom

ter industrijskim podjetjem dobavljamo poslovne knjige itd. po posebnem naročilu v priznani fini izdelavi v najkrajšem času.

Knjigoveznica K. T. D. v LJUBLJANI
Kopitarjeva ulica 6/II.

Fotografi-
amaterji!

30 milijonov avstrij. kron za najlepši album. Pokažite v tekmi naše lepe potrajne. Obrnite se nemudoma po pojasnila na „SANITAS“ Celje 11.

ANTON KOBİ

lesna industrija in eksportna trgovina

Centralna pisarna, Ljubljana Ižanska 22.

Lastne parne žage in skladišča:
Borovnica, Ljubljana, Podpeč in Begunje.

TOVARNA zabojev po naročilu; opre-
karna, apnenca, UMETNI MLIN.

Prva kranjska tovarna
upognjenega pohištva
iz masivnega impreg-
niranega lesa.

Zahtevajte katalog in cenik. — Ljubljanski velesojem

Paviljon „E“ št. 57a.

Telefoni 540. Telegrami Kobi Ljubljana.

PROSTOVOLJNA

javna dražba

starega pohištva, kuhinjske
opreme in 2 kompl. postelj v
petek 22. avgusta ob 2. pop.
na Rimski cesti št. 11/I. 4907

„I“. 410.
Vrvi

Stavbeno in pohištveno mlazarstvo

PETER BIZJAK

Sp. Šiška 136.

priporoča solidno izdelane ameriške
pisalne mize

kakor tudi vsa stavbena in pohištvena
mizarska dela

Izvržba priznana solidna! Cene nizke!

Dobro in poceni

kupijo gg. trgovci moško perilo vseh
vrst pri tvornici perila

A. Ražem Co., Ljubljana

Žabjak št. 3

Samo na veliko!

Postrežba točna!

Na velesojmu paviljon H št. 318.

Grobni spomeniki, mramornate plošče
za pohištvo in vsa druga kamnoseška
dela, kakor tudi izdelke od umetnega
kamna priporoča

FELIX TOMAN

kamnoseški mojster

Ljubljana

Resljeva cesta 30.

„I“. 410. ANTON ŠINKOVEC D. D. GROSUPLJE.

Oglejte si pred nakupom
najfinije „PFAFF“ šivalne stroje.

„PUCH“

na
kolesa po ugodnih cenah in pla-
čilnih pogojih pri

IGN. VOK, LJUBLJANA
Sodna ulica št. 7

Sejmišče, paviljon H 281-282

VII. dunajski

mednarodni sejem
od 7. do 14. septembra 1924

Najugodnejša prilika za vse stroke.

Največja izbira! Brezkonkurenčne cene!

Veliki uspeh dunajskega pomladnega sejma:
100.000 kupcev.

Velika godbena in glediška slavnost mesta
Dunaja.

Pojasnila:

Wiener-Messe Wien VII.

kakor tudi vsa častna zastopstva,

v Ljubljani:

Avstrijski konzulat, Turjaški trg 4,
Josip Zidar, Dunajska cesta.

Popolnoma varno naložite denar v

Ljubljansko posojilnico r. z. z o. z.

ki posluje v novopreurejenih prostorih

Mestni trg 6 v Ljubljani Mestni trg 6

Hranilne vloge in pa vloge na tekoči račun obrestuje po 8% ter jih izplačuje takoj brez odpovedi. — Večje vloge z odpovednim rokom pa obrestuje tudi višje po dogovoru.

Posojila daje le proti popolni varnosti proti vknjižbi na hiše in posestva ter proti poroštvu. Daje tudi trgovske kredite ter sprejema cesije in inkaso faktur.

USTANOVLJENA leta 1846.

TELEFON št. 563.

Gradbeno podjetje

G. Tönnies družba z o. z. Ljubljana

PISARNA: Dunajska cesta št. 25.

Podjetje projektira in izvršuje vsa v gradbeno stroko spadajoča dela. — ENODRUŽINSKE HIŠE v opeki in „Heraklitu“ (najcenejši stavbni način). — PROJEKTI za enodružinske hiše so na ogled v gradbeni pisarni. — Iz lastne opkarnice se nudi po konkurenč. cenah lepo, močno žgano OPEKO. — Z lastnega gramozoloma vse vrste PESKA. — ZALOGA vsega gradbenega materiala na MARTINOVI CESTI.

Bronaste zvonove

vliva najceneje
in z dobavnim
rokom od dveh
dopetih mesecev

Zvonarna in livarna
Šent Vid nad Ljubljano

J. NEŠKUDLA

tvornica cerkvenih paramentov,
zastav in orodja

Ljubljana, Sv. Petra cesta 25

vabi preč. duhovščino, cenj. društva in dr., da si
ogledajo bogato razstavo cerkvenih paramentov,
od priproste do najfinije in najpopolnejše izde-
lave, cerkvenih in društvenih zastav, ter vsega
cerkvenega orodja kakor kelihov, ciborijev itd.

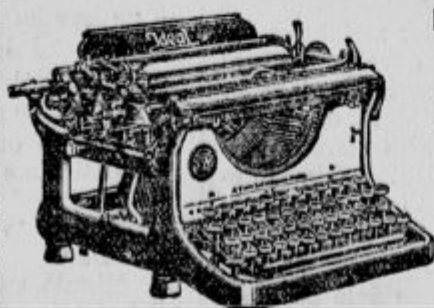
v češkoslovaškem paviljonu

na letošnjem VELESOJMU V LJUBLJANI. 4656

Stiskalnico (PREŠO)

za stiskanje grozda in sadja,
srednje veliko, dobro ohran-
jeno. Ogleda se lahko vsak
dan na Dolenjski cesti št. 23
pri hišniku Krajšku. Pismene
ponudbe je poslali do 28. avg.
upravnemu odboru dr. Oraž-
novega dijaškega doma (Uni-
verza), Ljubljana.

„I“. 410.
Motvoz

Ustanovljeno 1906.

THE REX CO., Ljubljana, Gradišče 10.

Najstarejša in največja špe-
cijalna trgovina v Jugoslaviji

s pisalnimi, računskimi in kopirnimi stroji, raz-
množevalnimi aparati, pisarniško opremo in z
vsemi tozadevnimi potrebščinami.

Telefon 268.

Trije ročni vozički
za težo 600 kg so ceno na-
prodaj. — Celovška cesta 66,
dvorišče, Sp. Šiška. 4903

Enonadstr HIŠA

z vrtno in zemljiščem se po
jako ugodni ceni takoj pro-
da. — Poizve se v Ljubljani.
Opekarska cesta 10. 4182

„I“. 410.
Lanena konoplja